

Erdélyi magyar seregszemle

Seregszemlére hívta össze a jövő hét elejére Erdély fővárosába a romániai magyarság választott képviselőit az Országos Magyar Párt központi pártvezetősége. A Magyar Párt központi elnöki tanácsának, központi intézőbizottságának tagjai, a közgazdasági és a kisebbségi szakosztályok munkájának irányítóival tart közös konferenciát Bethlen György dr. gróf, országos pártelnök, hogy velük együtt és benső, lelkj egyetértésben vegyék számba a romániai magyar népkisebbség politikai, gazdasági, kulturális és szociális helyzetét. Azt a helyzetet, amelyet a változó kormányok változó törvényei és törvényrendeletei egyre jobban a maguk céljai szerint, a maguk szempontjainak mindenekfeletti szemellett tartása mellett kívánnak formálni, alakítani. Kétségtelen, hogy az erdélyi magyarság központi pártvezetőségének elhatározását az a tény tette aktuálissá, hogy mindössze pár nap választja el az ország népét az új parlamenti időszak megnyitásától és így elérkezett annak ideje, hogy maga a magyarság legyen tisztában mindazzal, amit kíván és amit kívánna szükséges. A törvényhozás testületében levő parlamenti képviselőink egyébként egyáltalán nem kecsegtet azzal, hogy képviselőink és szenátoraink összefogása egyedül bármilyen eredményt is elérni tudna a parlamenti küzdelemben. Mindazonáltal szükséges, hogy a mostani helyzetünkben szó essék a törvényes önvédelmi berendezésünk átvizsgálásáról és mindazokat a tennivalókat, amelyeket a közben változott viszonyaink igényelnek, megvalósítsuk a kellő helyeken és a kellő időben.

A modern nemzeti állam európaszerte egyformán mostohán bánik a saját kisebbségeivel. Csak a közelmúltban hagyta el az angol sajtót egy igen figyelemreméltó könyv a kisebbségi kérdésről. A könyv írója C. A. Macartney, a kiváló angol publicista és történettudós, aki „National States and National Minorities” (Oxford University Press, London) című munkájában széles történelmi és világnemzeti perspektívába állítja a mai nemzetközi jelentőségűvé nőtt problémát: műve fő részét azonban a közép- és keleteurópai kisebbségek kérdéseinek szenteli.

Macartney „a nacionalizmus korá”-ról beszél munkája második részében, amelyben az úgynevezett kisebbségvédelmi szerződések keletkezésének történetéről, e szerződések céljaival, a Nemzetek Szövetsége által vállalt garanciális rendszer működésével, eredményeivel és hiányosságaival foglalkozik. A kisebbségi szerződések előkészítésével foglalkozó New States Committee kérdésére Brătianu Ionel, az akkori miniszterelnök 1919. május hó 27-én közölte kormányának azt az elhatározását, hogy biztosítani kívánja a kisebbségek jogait és szabadságát a közigazgatás decentralizációjával; és ugyancsak garantálni fogja szabad fejlődésüket az anyanyelv ápolása, a vallásgyakorlat és a közoktatás területein. Ugyanekkor Benes azt jelentette be, hogy kormánya szándéka „to make of the Czecho Slovak Republic a sort of Switzerland”. A későbbiek során Brătianu kijelentette azt is, hogy kész elfogadni minden oly kisebbségvédelmi kötelezettséget, amelyet a Népszövetség többi tagállamai is vállalnak.

A Nemzetek Szövetségének III. közgyűlése (1922.) azt a reményét fejezte ki, hogy azok az államok, amelyek nincsenek külön kisebbségvédelmi szerződésekkel kötelezve, az igazságosság és a türelmességnek legalább is ugyanazt a fokát tanúsítsák, mint a szerződés-

sek által erre kötelezett államok. A XIV. közgyűlés ezt a határozatot a németországi zsidókérdés kapcsán ismételtelen felújította. Ezért jelöli meg három irányban Macartney a népszövetségi rendszer feladatait: 1. a világbéke biztosítása, 2. a kisebbségi kérdés által érintett államok belső stabilitásának fenntartása és végül 3. a kisebbségek „jólétének (well being: wellfar)” biztosítása. A külső sorrend szerint tehát a kisebbségvédelem maga az utolsó helyen áll, mint az előző két cél elérésére szolgáló megfelelő eszköz. Igen helyesen mutat rá azonban a szerző arra is, hogy gyakorlatilag a sorrend éppen a fenti fordítottja: a rendszer bázisa a kisebbségvédelem, ezen keresztül lehet és kell biztosítani az egyes államok stabilitását és a világbékét.

Az angol historikus publicista tudja, hogy

Arad társadalma megmozdult a kölcsön sikere érdekében

„Nem nemzeti, hanem állampolgári cselekedet a kölcsönjegyzés” — Nagyjelentőségű értekezlet a városháza tanácstermében

Marcus Mihály dr., a képviselőház alelnöke ma délután hat órára gyűlést hívott össze a városháza nagytermébe. A gyűlésen a kölcsönjegyzések eddigi eredményeit, valamint a további propagandatevékenység részleteit vitatták meg. Az értekezletre meghívott kaptak az összes aradi hitfelekezetek, intézmények, nagyobb vállalatok, valamint a különböző testületek, érdekképviseletek és foglalkozási ágak vezető férfiai. Több, mint százan jelentek meg a gyűlésen, amelyen számos felszólalás hangzott el.

Ursu János dr., az interimár bizottság elnöke nyitotta meg az értekezletet és átadta a szót Marcus Mihály dr.-nak. A képviselőház alelnöke mindenekelőtt arra világított rá, hogy míg a többi megyékből és városokból érkező jelentés szerint a jegyzések a várakozáson felüli összegeket értek el, Aradon, mintha — az első napok valóban szép eredményeivel szemben — nem nyilvánulna meg elég bizalom az országfejlesztési kölcsön iránt.

— A kölcsön lejegyzése máris garantálva van — mondotta Marcus Mihály dr. —, de sulyt helyezünk arra, hogy ez a város méltó módon vegye ki részét abból az áldozatból, amelyet az állam most minden polgárától megkövetel.

Rávilágított a kölcsön anyagi előnyeire, valamint arra, hogy a kölcsönt jegyzők számára ez milyen jó befektetés. Megemlítette, hogy a kül-államok is az utóbbi időben belső kölcsönök útján igyekeztek fedezni szükségleteiket.

A pénznek vissza kell kerülni a forgalomba

Marcus Mihály dr. szavát dr. Cotioiu Romulus országgyűlési képviselő magyar nyelven tolmácsolta, majd pedig Popescu János törvényszéki elnök emelkedett szólásra és rávilágított arra, hogy az ország minden polgárának — nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül — a belföldi kölcsön mozgalmá mögé kell állania,

— Ez nem nemzeti — mondotta —, hanem emberi, állampolgársági cselekedet.

Ezután arról beszélt, hogy a pénz nagyrésze kikerült a forgalomból, mert értéke a stabilizálás után emelkedő tendenciát mutatott. A pénz vásárló-

a mai helyzet bajai európaszerte a kisebbségi tömegek nemzetközi védelmének politikai szempontokkal való átítatásából erednek. Genfi premijerén Litvinov sem mulasztotta el annak megemlézését, hogy az URSS tizenhárom köztársasága több, mint kétszáz különböző nemzetiséget, tehát „kisebbséget” foglal magában és meggyőződése szerint, mindannyiukat mégis egy és ugyanaz az ideál heviti. Nos, ebből az „ideálból” aligha kérne Európa akár többségi, akár kisebbségi része: de politikumnak jól fogott mégis Litvinov számára a kisebbségi kérdés. A Romániai Országos Magyar Párt központi vezetősége másfél évtizeden át ragaszkodik törvényes forrásaihoz, amelyeknek alapján létküzdelmét vívja és évről-évre kell számolnia a hátrányára változó viszonyokkal. A cluji seregszemle alkalom lesz újra, hogy az ország magyarsága számbavegye a maga erőit és azokat a viszonyokat, amelyekkel szemben létérdekében kell, hogy akcióba helyezze gazdasági, szociális, kulturális és politikai erőit.

képessége nagyobb lett, az árak olcsóbbodtak, ezt pedig a termelő szenvedte meg, aki viszont vásárlóképtelen lett. A kereskedelem és ipar természetesen megérezte, hogy az ország nagy termelőtegeinek vásárlásai elmaradnak. A Banca Nationalánál gyümölcsötlenül nagy betétek hevernek, mások pedig otthon tartják tőkéiket. Elsősorban is ezeknek érdeke, hogy a pénz megtartsa értékét és visszakerüljön a forgalomba, mert ha ez nem következik be, az állam kénytelen lenne más eszközökhöz nyulni, amelyek viszont a pénz jelenlegi vásárlóképességének csökkenéséhez vezetnének.

A városvezetőségi tagok kölcsönjegyzése

Penescu alezredes felszólalásában azt kérte, hogy folyósítson a Banca Nationala a katonatiszteknek hiteleket,

hogy több részletben fizethessék ki az általuk lejegyzendő összegeket.

Stefanescu mérnök, a Magántisztviselők Egyesülete nevében szólalt fel és azt javasolta, hogy a hatóságabb propaganda érdekében naponta közöljék a lapokban, hogy ki mennyi kölcsönt jegyzett.

— Nem akarom elhinni — mondotta —, hogy igaz legyen az a híradás, hogy az interimár bizottság tagjai fejenként csak kétezer lejt jegyeztek volna.

A város vezetősége részéről Stefanescu mérnöknek azzal a felvilágosítással szolgáltak, hogy az interimár bizottság tagjai lemondtak egy havi naplódijukról és mint városvezetőségi tagok ajánlották fel az említett kétezer lejt.

Mint magánember, természetesen minden tag külön is jegyez.

Ezután dr. Nagy Sándor szólalt fel, aki többek között a következőket mondotta:

— Ennek a városnak kisebbségi lakossága természetesen kötelességének érzi, hogy amikor az állam az egész ország lakosságához fordul, a maga erejéhez mérten kivegye részét a jegyzésből és ezzel teljesítse kötelességét. Mi nagyon jól tudjuk,

hogyan akkor meg jól a dolgunk, ha az államnak is jól megy. Eppen ezért szívesen állunk az állam rendelkezésére, amelynek loyális polgárai vagyunk. Nagy Sándor dr. ezután annak a nézetének adott

II. Károly király és Mihály

lesana mérnök annak a nézetének adott kifejezést, hogy a legjobb propaganda a példaadás.

Ötlete, II. Károly király és Mihály nagyvajda méltó példát mutattak,

nekünk ezt kell követnünk. Mateescu István, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke a következő bejelentést tette:

— A Kereskedelmi és Iparkamara, a Kereskedelmi Testület, az UGIR, valamint a többi gazdasági érdekképviselet elhatározta, hogy közös felhívást intéznek a város és a megye kereskedő és iparostársadalmához, amelyet felszólítanak, hogy minél nagyobb összeget jegyezzen le a belföldi kölcsönből. Ugyanakkor bejelentem azt is, hogy a vezetésem alatt álló intézmények, valamint ezek tisztviselői már meg is tették kötelességüket. Ami a nagyipari vállalatokat illeti, ezek tekintélyes része az UGIR útján jegyzi le a kölcsönt, úgyhogy számos aradi nagyvállalat jegyzése nem Aradon, hanem Bucarestben történik.

A belföldi kölcsön fontossága a templomi szószékekről

Dr. Lakatos Ottó plébános közölte az egybegyűléssel, hogy a róm. kath. templomokban már eddig is a szószékekről buzdították a híveket a kölcsön jegyzésre és ezentúl is

minden vasárnap külön megemlékeznek a belföldi kölcsön fontosságáról és előnyeiről.

Doctor Vazul pénzügyigazgató arról beszélt, hogy adóhalasztásokat nem lehet adni, mert ebben az esetben megállana az állami gépezet. Indítvány hangzott el arra vonatkozólag, hogy az iskolaszékek, valamint társadalmi intézmények vagyonaik 10 százalékát jegyzzék le a belföldi kölcsönre. Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár bejelentette, hogy az iskolaszékek erre vonatkozólag a közeli napokban hívják össze a szülőket. Lucuta igazgatótanító bejelentette, hogy házában egy havi bérjöveldelmét felajánlja a belföldi kölcsön céljaira és példája követésére felhívta a többi háztulajdonosokat. Zamfirescu CFR. inspector bejelentette, hogy a vasut tisztviselői és munkásai

nemzetiségi különbség nélkül lelkesen csatlakoztak a mozgalomhoz.

Közbenjárásra kérte fel Marcus Mihály dr.-t, hogy hasson oda, hogy a CFR. tisztviselőitől a lejegyzett összeget főbb részletben vonják le. Mihalye kapitányné az igazgatása alatt álló elemi iskola hozzájárulását jelentette be, majd pedig újból Marcus Mihály dr. emelkedett szólásra:

— Helyeslem Stefanescu mérnök urnak azt a javaslatát, hogy a napilapok naponta közöljék a jegyzéseket és azoknak neveit, akik jegyeztek. Mindenkinek erejéhez mérten részt kell vennie a jegyzésben. Bár jövedelmeim az utóbbi években csökkentek, még is ki akartam venni részemet ebből a nagyfontosságú akcióból és

az első napon a Banca Romaneasca aradi fiókjánál 50.000 lejt jegyeztem le.

(Taps). Ami régi barátom, Nagy Sándor dr. ur felszólalását illeti, le kell szögezmem, hogy mi nem azoktól akarjuk a kölcsönt, akik adójukat nem tudják fizetni, vagy akiknek szinte a mindennapi kenyérük sincs meg. Aradon a kisebbségek fontos gazdasági, ipari, kereskedelmi, kulturális és társadalmi szerepet töltenek be.

Le kell szögeznünk, hogy ebben a városban a gazdasági életet a kisebbségek uralják.

Mi ezt nem irigyeljük, de meg kell állapítanunk, mint tény. Mi tehát nem azokhoz a kisebbsé-

Megnyílt

WEIL ALAJOS

virágüzlete. Neuman-palota

Modern kötészet. — Legszebb és legolcsóbb csokrok és koszorúk.

Hatalmas választék cserepes és dísznővényekben. 4819

Friss, vágott virágok állandóan.

Elsőrendű kiszolgálás! Dicső árak!

kifejezést, hogy helyes lenne, ha éppen most, a kölcsönjegyzés idején adóhalasztásokat adnának, mert ilyen módon a lakosság könnyebben vehetné ki részét a kölcsön jegyzéséből.

nagyvajda példát mutattak

giekhez fordulunk, akik adójukat nem tudják fizetni, hanem azokhoz, akiknek kezében a város gazdasági erejének nagy része összpontosul. Nem akarunk nagy összegeket, mindegyik vállalat, kereskedő és iparos a maga erejéhez mérten jegyezzen. Azt javaslom, hogy adjon össze Párecz Béla dr. ur elnöklete alatt egy bizottság, írja össze a kisebbségi vállalatokat, kereskedőket és iparosokat és állapítsa meg, hogy véleménye szerint kiknek mennyit kellene jegyezni. Én az általuk megállapított összegnek csak egy hányadát kérem majd.

Azt akarjuk látni, hogy kiből van állampolgári érzés.

Ezért közöljük majd mindennap azok nevét, akik részt vettek a jegyzésben. Nem akarunk senkit sem kényszeríteni, hiszen a román állam méltósága ezt nem is engedné meg. Baráti együttműködést kérünk azoktól, akik áldozhatnak, hogy majd büszkén jelenthessük ki: Arad városa megtette a kötelességét.

Muscan szentszéki tanácsos ezután bejelentette, hogy az orthodox egyházi tanács a közeli napokban tartandó ülésén jelöli meg az általa lejegyzendő összeget. A római katolikus egyház részéről Lakatos Ottó dr.-t, a görög katolikus egyház részéről Popa József esperest, a református egyház részéről Kovács Zoltánt bízzák meg a kölcsönrel kapcsolatos teendőkkel. Frint Lajos evangélikus püspök bejelentette, hogy egyháza

minden lelkésze az államtól kapott egyhavi kongruját felajánlja a belföldi kölcsön javára.

Ő egyébként körlevélben utasította a lelkészeket a propagandára és a jegyzésre. Dr. Schütz Henrik, az aradi neológ zsidó hitközség elnöke közölte, hogy Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi tegnap este már prédikált a kölcsön érdekében. A hitközség, valamint a hitközséghez tartozó alapítványok a jövő héten tartandó ülésén állapítják meg azt az összeget, amelyet lejegyeznek. Hasonló bejelentést tett Scharfstein Jakab is az orthodox zsidó hitközség nevében. Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke bejelentette, hogy az iparkamarai titkárokkal személyesen jár majd üzletről üzletre és így buzdítja a kereskedőket a kölcsön jegyzésére.

A kereskedők egyébként külön gyűlésen foglalkoznak majd a kölcsönrel.

Gömbös Gyula hétfőn számol be római útjának eredményéről

A magyar miniszterelnök Budapesten

Bécsből jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök kíséretével tegnap délután 3 órakor a Semmeringről Bécsbe utazott, majd elindult Budapest felé, ahova este érkezett meg.

A Neue Freie Presse azt írja, hogy Schuschnigg, Starhemberg és báró Berger-Waldenegg külügyminiszter nem voltak előkészülve a tárgyalásokra, de amikor Schuschnigg Trevizóból megkapta Gömbös táviratát, igen helyesnek tartotta a római út után a Gömbössel való megbeszélést. A semmeringi beszélgetés két órán át tartott, majd Schuschnigg dezsónét adott Gömbös tiszteletére, mely után az osztrákok visszautaztak Bécsbe. Amikor 3 órakor Gömbösök is Bécsbe érkeztek, ünnepélyesen fogadták őket, majd az egész kormány kikísérte Gömbösöket a pályaudvarra. Ugy Bécsben, mint a pályaudvaron lelkesen ünnepelte a közönség Gömböst és kíséretét.

Kállay Miklós magyar pénzügyminiszter még Bécsben maradt, ahol Stockinger kereskedelemügyi miniszterrel folytat tárgyalásokat. Tegnap délután szakemberek bevonásával hosszasan tárgyaltak, a záró megbeszéléseket legközelebb Budapesten folytatják. A tárgyalásokban hir szerint legnagyobb szerepe az osztrák-magyar árucserének jutott.

Budapestről jelentik: Gömbös

MIRCEA-ÉTTEREM és BODEGA.

Telefon 3-0157. Bucuresti Bdul Academiei 6

Elsőrendű szórakozó hely. Francia és román konyha. Dnsan felszerelt bufet a konyhaművészet remekével. Délben és este roston sült (gratar). - Legjobb bel- és külföldi borok. - Azuga-sör. - Mérsékelt árak. Zenekar az ismert hegedűművész Gică Stefanescu vezetésével. Színház után vacsora. 337 Ig. Mircea és I. Căbăşanu.

E-g-e-l Gyula a fűszerkiskereskedők nevében tett azonos értelmű bejelentést és a gyűlés Igrisan revizor felszólalásával véget ért. Marcus Mihály dr. határozottan kimondta, hogy minden foglalkozási ág képviselői a leghatásosabb propagandát igyekezzenek majd kifejteni a belföldi kölcsön sikere érdekében.

Jelentések a legújabb kölcsönjegyzésekről

Itt írjuk meg, hogy az Aradi Általános Takarékpénztárnál, az országfejlesztési kölcsönre a legutóbbi napokban, többek között a következő jegyzések történtek: Kereskedelmi és Iparkamara (Arad) 50.000 lej, Carmen Cipögydr (Oradea) 50.000 lej, Faragó Rezső vezérigazgató 50.000 lej, Ablonczy és Bustin rt. igazgatósága és tisztviselő-kara 40.000 lej, Lakatos Aladár ügyvezető igazgató 20.000 lej, P. Sandbrand 20.000 lej, Kornis Zsigmond (részjegyzés) 13.000 lej, Dumitrescu Constantin vámvezérfelügyelő 13.000 lej, Schwartz Armin nagykereskedő 5.000 lej, Ekkel György (Pecica) 5.000 lej, Nadabi Hitelszövetkezet (Nadab) 4.000 lej.

A többi bankoknál is nagyobb jegyzések történtek. Az aradi Munkakamara 100 ezer lejt, míg a kamara tisztviselői kara 80 ezer lejt jegyzett le a belföldi kölcsönre.

A minisztérium rendelete értelmében azokban a pénzügyintézetekben és biztosító intézetekben, ahol a kölcsön jegyzése folyik, a kölcsönjegyzés osztályán délután is tartható hivatal.

Bucurestiből jelentik: A belföldi kölcsön iránt egyre fokozódik az érdeklődés országwide. A Falusi Szövetkezetek Központja tegnap 100 ezer lejt jegyzett, a tisztviselők és tanácsosok pedig együttesen 21 ezer lejt jegyzést jelentettek be. A balti-i püspökség 535 ezer lejt, a lelkesi kar 300 ezer lejt jegyzett. A letéti pénztárnál négy nap alatt kétféle jegyzés történt. A falusi lakosság is nagy érdeklődést tanúsít a jegyzés iránt, a földművelő lakosság elhozta megtakarított, eldugott pénzét, hogy kölcsönt jegyezzen. Több helyen hoztak olyan pénzjegyeket, amelyek már régen nincsenek forgalomban. A napokban nyilvánosságra hozzák az első jegyzések részletes, névszerű kimutatását.

Gyula miniszterelnök megérkezése után azonnal lakására hajtattott és magához kérte a kormány tagjait. Már ez az intézkedés is feltűnést keltett, azonban fokozta a feltűnést az a tény, hogy Gömbös a kormány tagjaival éjfél utánig tárgyalt. A miniszterelnök magánlakásán történt megbeszélés után kormánykörökben kijelentették, hogy Gömbös mindössze római és bécsi tárgyalásairól számolt be részletesen.

Gömbös Gyula ma délelőtt 11 órakor megjelent Horthy Miklós kormányzó előtt, akinek részletesen beszámolt legutóbbi bécsi és római tárgyalásainak eredményeiről. Hétfőn a nemzeti egység pártjának tagjait tájékoztatja a kormányfőt, szerdán pedig a képviselőház külügyi bizottsága előtt fogja ismertetni legutóbbi útján folytatott megbeszéléseit. A képviselőház külügyi bizottságának tagjait Valikó Lajos elnök ezért már szerdán déli 12 órára össze is hívta. A felsőház külügyi bizottságának ülését Berzeviczy Albert elnök valószínűleg csütörtök estére hívja össze.

Kölcsönkönyvtár (Kerpel-féle) havonta 40 lej.

Lemondott az osztrák államtanács új elnöke

Általában házassága miatt kényszerült lemondani

Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy az új osztrák alkotmány értelmében létrehozott államtanács elnökévé a múlt héten Novackh Ottó udvari tanácsost, az osztrák államvasutak üzemi igazgatóját nevezték ki. Novackh Ottó most lemondott erről a magas tisztségéről. Hivatalos jelentés szerint a lemondás oka az, hogy, mint az államvasutak üzemi igazgatója, rendkívül elfoglalt, tehát nem tudná ellátni az államtanács elnöki tisztségét.

Az osztrák fővárosi politikai köreiből azonban egészen másképp tudják a lemondás okát. Novackh ugyanis régebben Sever-féle házasságot kötött. Ez csak a kinevezése után derült ki és minthogy a mostani vallásos rezsimben magas méltóságot betöltő állami funkcionáriusnál ezt rossz szemmel néznék, inkább megvált ettől az állásától.

Katonaszabadítási bűnpör a cluji tábla előtt

November 19-én hoznak ítéletet

Ma került sor annak a nagyszabású katonaszabadítási bűnpörnek a fellebbezési tárgyalására, melynek központjában Bodea Ionel dr. aradi főorvos áll. A cluji törvényszék ez év júniusában tárgyalta első fokon az ügyet és Bodea Ionel dr.-t 1 évi fogházra ítélték. Bodea dr.-on kívül még 60 egyént ítélték el.

A fellebbezési tárgyalás Urvineanu elnök, Haupt-Davidescu-tanácsa előtt folyt le.

Elsőnek Gherman Dante dr., Bodea dr. védője két és félórás védőbeszédében megcáfolta az elsőfoku ítéletet. A védő rámutatott beszédében azon súlyos következményekre, amely a büntető bíróságoknak az orvosi kar munkájába való állandó beavatkozásából keletkezhetnek, ami végül is arra vezethet, hogy az orvosok nem mernek betegeket kezelni és nem lesz bátorúságuk bizonyos diagnózist legjobb tudásuk szerint megállapítani. A bizonyítványokat illetőleg rámutatott a védő arra, hogy egyetlen esetben sem tartalmaztak hamis diagnózist, mert az a körülmény, hogy Bodea dr. pácienseit 5-6 év múltán valamely katoniorvos megvizsgálta és katonai szolgálatra alkalmasnak találta, nem jelenti azt, hogy Bodea dr. valótlán és nemlétező betegségeket állapított meg. Az évek során a különböző agybetegségek javulhattak is vagy a betegek szimulálhatták a betegséget. Ezután kérte védenecének a felmentését.

A többi védők védenecék érdekében hivatkoztak részint az elévülésre, részint az amnesziára. Dr. Ille táblai főügyész vádbeszédében kérte az elsőfoku ítélet helybenhagyását. Este 8 órakor Urvineanu kimondta a határozatot, hogy az ítéletet november 19-én fogják kihirdetni.

Ausztria nem akarja kiadni Percevicet

Bécsből jelentik: Az országos törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott a jugoszláv kormány ama kérelmével, hogy Percevicet adják ki az osztrák hatóságok. A vádtanács elhatározásáról jelentést tett az igazságügyminiszteriumnak. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a vádtanács Percevic kiadása ellen foglalt állást és javasolta az igazságügyminiszternek, hogy a kérelmet utasítsa el, mert a kiszolgáltatásra irányuló kérelem indokolása hiányos és nem elég arra, hogy Percevicet a menekültek jogainak sérelme nélkül kiszolgáltassák.

A lapok hosszabb cikkeiben számolnak be arról, hogy a marseille-i merénylet kapcsán a francia és a jugoszláv lapokban megjelent Magyarország- és Ausztria-ellenes sajtóhadjáratnak a Csehszlovákiában élő Kéri Pál egykor híres budapesti újságíró, aki jelenleg emigrációban él, a vezetője. Ő eszelte ki a súlyos vádak és egyes lapok az ő közleményeit szívesen elfogadták.

Végre... Arégen vágyott rádiókészülék!

Természetesen ismét PHILIPS hozza az úttörő nyitást... Egy új Superhet, mely első a maga nemében, mert eddig ismeretlen újítása a titokzatos „OCTODE SUPER” keverőcső.

E készülék teljesen kizárja a hangeltűnéseket, elhalkulásokat és a helyi leadóállomások zavarait! Páratlanul érzékeny az új „PHILIPS” és bámulatosan élethűen adja vissza a hangot.

PHILIPS SUPER 521
PHILIPS OCTODE SUPER

Romániai kéjgyilkost fogtak el Komárom-megyében

A focsani-i törvényszék távollétében tízévi fogházra ítélte a gyilkost, aki öklével agyonvert egy három esztendőes leánykát

Győről jelentik: Egy romániai gyilkosság miatt körözött egyént sikerült elfogni a napokban a komárommegyei Kisbér község csendőrségének. Évekkel ezelőtt ugyanis a romániai hatóságoktól körözölevél érkezett Magyarországra Fazekas Sándor 36 éves hadikfalvai születésű és kecskeméti illetőségű magyar állampolgár ellen. A körözölevél szerint Fazekas 1927. év május 7-én Focsaniban tartózkodott, ahol egy három esztendőes kisleányt, Porz Amelindát kicsalta a község határába, ahol megbecstelenítette, majd öklével agyonverte. Innen azután Győrbe szökött, ahol megszerezte a magyar állampolgárságot.

Amikor a körözölevél a győri hatóságokhoz érkezett, Fazekasnak nyoma veszett. Kalandos életet élt állandóan. Valamikor a győri járásbírószágon mint altisztet alkalmazták, de elbocsátották. Később bigámiaért elítélték három havi fogházbüntetésre, amit ki is töltött. Ezután világgá ment és beállott hajófutónak, hogy így járhasza be a nagyobb városokat. Innen jutott azután Romániába, ahol végleg meg akart telepedni, de a gyilkosság elkövetése után innen is menekülni volt kénytelen. Időközben

a focsani-i törvényszék, távollétében, tíz esztendői fogházra ítélte Fazekast.

Tegnap aztán Kisbérben a csendőrök felismerték és letartóztatták. Elfogatásáról értesítették a romániai hatóságokat. Minthogy magyar állampolgárt, nem adják ki, hanem átkérik az iratokat és az ügyet a magyar hatóságok fogják ismét letárgyalni. Fazekas azonban egyelőre tagadja a gyilkosságot.

CORSO-mozgó mai műsora!

3, 5, negyed 8, negyed 10 órakor!
és d. e. 11¹/₂ órakor!

TARZAN II. és PAJTÁSA!

Diákoknak engedélyezték! Film, mely milliókat vonz!
JOHNNY WEISSMÜLLER, MAUREN O'SULLIVAN

Ajánlatos jegyről előre gondoskodni,
CONSUM könyvre részletre is adunk jegyeket!

Jön: CIKLON AZ OCEÁN FELETT!

John Barrymore, Helene Hayes, Lionel Barrymore
Mirna Loy, Clark Gable.

Cserépkályha,sfantu-gheorghei
gyártmányu
prima minőségű**olcsó árban**kapható 4638
kizárólag a**„CERAMICA“**

kályhás cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

Márai Sándor írja:**FERI**

A vasúti étkezőkocsiba napharnította, egészségtől kicsattanó, szökehadu fiatalember állít be, talán huszonöt éves, az új, a ki semmizett nemzedék tagja, akikről a vezércikkeket szokták írni. A fiatalember jószabásu, ragyogóra subickolt kordováncsizmát visel, lovaglónadrágot, kurta bekecsket. Tempósan ül le, madártollas, pörge kis kalapját ügyes dobással felcélazza a fogásra. Üveg sört rendel, cigarettát sodor. Az egészség, a jó vidéki élet úgy árad belőle, mint az illat egy mezei csokorból.

Néhány perc múlva kiderül, hogy a fiatalember elmebajos. A szomszéd asztaltól figyelem, a pincérek nyugtalanul járnak körülötte. A fiatalember, amint elmeorvosi nyelven mondani szokás, kissé „nyugtalanul viselkedik”. A sört vízzel higitja. A cigarettából egy-kettőt szippant, elhajítja, rögtön újat sodor, a pincért untalan gyufáért nyaggatja. Néhány percig nyugodtan ül, aztán idegesen fészkelődik, a plakátokat nézi, figyelmesen elolvassa egy nizzai hotel hirdetését, s azt a másikat, mely rövid kéjutra Skóciába csábitja az utasokat. Az idegen szavak megragadják figyelmét. Félhangosan, kinos figyelemmel betűzi az angol szöveget. Elmosolyodik, fejét rázza. Az asztalra könyököl, hirtelen nekibusulással, mint a népszínműben a busuló juhász, tiz ujjával haját boronálja, hörög. „Hej, hej” — mondja magyarosan, hangosan. Leborul az asztalra, fejét karjára nyugtatja, vállát zokogás rengeti. De aztán megunja ezt, felköttyököl, szórakozottan pillant körül, s megnyugodva látom, hogy eszeágában sem volt sírni az imént, szeme száraz, megjátszotta a zokogást. Most összeráncolt homlokkal, elkecseregetten gondolkozik. Mutatóujját „hopp meg van!”-mozdulattal halántékához emeli. Gummiszalaggal átkötött jegyzőkönyvet húz elő, hosszan böngész benne, kurtára faragott plajbázzsal jegyezni kezd, számokat ír fel, fontoskodva, s közben ravaszul sandit a pincérek, az utasok felé, látják-e, figyelik-e az ő rettentő elfoglaltságát, emésztő gondjait? Nyög, majd hangtalanul mozgatja száját s címondhatatlan gondterhes pillantással mered a levegőbe. A főpincért inti magához, ágaskodva beszél az alkalmazott arcába, aki csillapítóan, cinkosian türelmes suttogással felel neki. Kéri, igyon vele egy kis sört, üljön le, beszélgessenek. Vagy bort akar inkább...? Szeme fényes lesz, lelkes testvéri melegséggel unszolja a pincéreket, telepedjenek asztalához, igyanak, egyenek, tartsunk össze abban a rettenetes magányban, ami az élet. Hangja esdeklő, elcsuklik az izgalomtól. A főpincér bocsánatot kér, visszautasítja a bort, udvariasan mondja: „Köszönöm, nagyságos ur, nem élek vele”.

Járnak körülötte, végzik munkájukat, iparkodnak nem észrevenni, azzal a tapintattal, ahogy az egészen nagy urak extravaganciáit nem veszi észre a személyzet, mert az egészen nagy urak területen kívüliséget élveznek. Ilyen egészen nagy ur az örült is. Reméljük, hogy Pestig kihuzza, botrány és katasztrófa nélkül. A főpincért meglesem, amint óvatos pillantással, néha a vészfék felé sandit. A vonat vágat a sötét és ködös estében, az asztaloknál különböző világnézeti újságokat olvasnak az egészséges utasok. A szituáció kinos, izgalmas. A fiatalember, aki nem bírja elviselni a magányt s a részvétlenséget, most kitalált valamit, magához inti a kalauzt s hosszan kezd tárgyalni vele. Táviratot akar feladni, most rögtön, percnyi késedelem nélkül. „Nagyon

fontos” — ismétli remegő hangon — „rendkívül sürgős”. A kalauz megnyugtítja, hogy Hatvanban módja és ideje lesz táviratozni; a beteg izgatottan felel vele, hova gondol, Hatvan, hol van az még, legalább egy óra idő!... Nem, ő most, rögtön megírja a táviratot — a kalauz szolgálati táskájából távirati űrlapot keres elő s a fiatalember aggályosan szövegez, minden szót válogat, lemér és megfontol, mint az egészen nagy írók. Van egy elmélet, hogy Flaubert is örült volt. A táviratot félkézzel a magasba tartja, mint piktor a rajtot s gyönyörködve szemléli. Aztán esdekelni kezd, hogy a kalauz adja fel azonnal. Vámosgyörkön tartásá vissza a vonatot, amíg elmegy a távirat. Szeme könnyes. A kalauz mindent megígér. Kéri, írja alá a feladó nevét és lakását. Az utas elmosolyodik.

— Feri — mondja lágyan, elnézően s olyan hangosan, hogy mindenki odafigyel. — Csak annyit írjon alá: Feri...

Gyöngéden néz a kalauzra, bizalmas mosollyal. Meghatotta ez a név, a saját neve. Valami varázsszónak tartja s most, hogy kimondta, várakozásteljesen pillant maga körül, az egyéniség önkívületének édes mámorában, mint a költők. Kimondta a legnagyobb szót, amely egy világmindenséget jelent, őt magát, Feri. A kalauz szalutál és távozik. A követ-

Hölgyek figyelmébe!

Klein Simon kalapgyár fiók üzletét a szemben lévő házba helyezi át (Strada Eminescu 6. sz.)
Nagy őszikalap vásár!

4772

Betörési kísérletek egy aradi bérpalotában

Két éjszakája kísérleteznek ismeretlen tettesek a volt Csanádi-palotában — Rendőrség kutatta végig az elmúlt éjszaka a palotát

Titokzatos események tartják izgalomban egy aradi bérpalota lakóit: két éjszaka egymásután betörők kísérleteznek a volt Csanádi-palotában, szerencsére eddig eredménytelenül. A furcsa események sorozata csütörtök éjszaka kezdődött, amikor a bérpalota egyik lakója arra ébredt, hogy fessegetik az előszoba ajtaját. Még hallotta, amikor a zárban lévő előszoba-kulcs nagy csörrenéssel hull a földre, majd halkán fessegetni kezdik az ajtót. Nyomban világosságot gyújtott és lármát csapott. A lakásban lévők felébredtek, de a titokzatos betörőnek nyomaveszett.

A csütörtök éjszakai események után, az elmúlt éjszaka már nyugtalanul aludt a család. Tegnap éjszaka azután megismétlődtek az események. Fél három óra tájban halk csörrenéssel újra a földre esett az előszoba-kulcs, mire a család egyik tagja halkán az előszobába lopózott. Az üvegajtón keresztül látta, amint valaki villanylámpával világítja meg a zárat. Erre az udvari ablakhoz rohant és kiáltozni kezdett, amit a bérpalota egyik alkalmazottja meg is hallott. Felébresztették a házmestert, aki a legközelebbi rendőrhöz szaladt. A város-házánál őrtálló rendőr azután a házmester kíséretében végigkutatta nemcsak a kérdéses folyosót, hanem az egész házat, a titokzatos betörőnek azonban ismét nyoma veszett. Egy másik, közeli lakó elmondotta, hogy az éjszaka folyamán ő is hallott léptekeket, majd észrevette, hogy valaki villanylámpával járkal a

folyosón és megvilágítja az ajtókat. A bérpalota lakói most óvatossági rendszabályokat léptettek életbe, többen erős tolózárat szereltek fel lakásukra. A ház alkalmazottai pedig éjszaka ébren örködnek és igyekeznek elfogni a titokzatos ismeretlent, akinek eddigi kísérletei szerencsére csődött mondtak.

**PRIMA SOCIETATE DE AUTOBUSE
I. MERA & Co. Arad**

Str. Colonel Paulian 10-12. Telefon No. 427.

Ertesítjük a n. é. közönséget, hogy 1934. nov. 15-től a következő menetrend lép életbe.

AUTOBUS-MENETREND:

Indul:	Érkezik:
6:45 Aradról	Pecica—Nadlac-ra 9:—
14:—	" " " " 16:10
15:30	" " " " 17:40
18:—	" " " " 20:10
14:—	Chisineu-Cris-re 15:40
16:—	Chisineu-Cris-Pitu'-mare-Varsand-ra 19:10
16:—	Zarindal-mare-ra 18:30
16:—	Seprea-Carmelre 19:30
16:—	Vanatori-Satu-l-nou-Apa'eu 19:40
5:30 Nadlac-ról—Pecica—Aradra	7:40
6:—	" " " " 8:10
12:—	" " " " 14:10
17:—	" " " " 19:10
4:30 Varsand-ról Chisineu-Cris	" " " " 7:20
5:15 Zerind	" " " " 7:45
5:— Cermei	" " " " 8:—
4:30 Apateu	" " " " 8:—
15:— Aradról-Pancota-Ineu-Sebi; Buteni	19:—
4:30 Buteni-Sebi-Ineu-Pancota-Arad-ra	8:30

Kényelmes és fűtött autobusz-járatok. Alkalmi utak előnyös árak mellett. 4793

FIGYELEM!

Hajszálakat véglegesen és nyomtalanul — testfogyasztást helyi és általános — garanciával végez

PILISINEkozmetika Arad,
Bul. Regina Maria 15.

MATUSKA GABRIELLA:

Ilyen merényletet csak beteg ember követhet el

A merénylő leánya édesapjáról — Megható jelenet a törvényszék folyosóján — A tárgyaláson kiderült, hogy ki volt a Leó-szellem —

Czája József szenzációs vallomása

Budapestről jelentik: Matuska ügyének főtárgyalását ma fél tíz órakor nyitotta meg Marton dr. tanácselnök. Folytatták még mindig a bécsi jegyzőkönyvek ismertetését, amelyekre Matuska néhol egy-egy megjegyzést tett. Az elnök ezekről megállapította, hogy **Matuskának kitűnő emlékezőtehetsége van.** A jegyzőkönyvek ismertetése után a déli órákban végleg befejezte a bíróság Matuska kihallgatását és áttértek a bizonyításra, a tanúk kihallgatására.

Elsőnek Kiss Kálmán egri gépüzemi főkönyvelőt szólították a terembe. Vallomásában elmondotta, hogy harminc esztendeje ismeri a vádlottat, akivel együtt járt a kalocsai érseki gimnáziumba. Mint egészen kis diák Matuska több ízben beszélt arról, hogy **nem tud szobát elképzelni, mint azt, hogy éjszaka felrobbanjon egy híd a rajta áthaladó vonat alatt.** A következő tanu Kőszegi János tisztviselő volt, aki elmondotta, hogy szintén gyermekkorra óta ismeri Matuskát, aki mindig zárt egyéniség volt. Kihallgatása után ismét Lévy Tibor dr. védő emelkedett szólásra, aki újból kérelmet intézett a bírósághoz Matuska kisleányának kihallgatása végett. Az ügyész nem ellenzte, de érthetetlennek találta a kihallgatást. A bíróság azonban csak később fog határozni a kérelem ügyében. Ezután egymásután hallgatják ki Matuska volt több tanárát, akik azonban egytől-egyig lényegtelen vallomást tesznek.

Eközben kint a folyosón megható jelenet játszódott le. Matuskát ugyanis a terem ajtaja előtt

egy gyászruhás idősebb asszony szidalmazta,

egy kislány, aki szintén a kihallgatásra várakozó tanúk között volt, elkeseredetten sírni kezdett, majd elszaladt. Kiderült, hogy az illető Matuska Gabriella, a vádlott 14 esztendő kislánya, aki dr. Dér Ákos dunaharaszti orvosnál lakik, mert az vette magához örökbe.

Matuska leánya vallani akar

A gyászruhás asszony, amikor megtudta, hogy Matuska kislányáról van szó, a buf-fetthez sietett és csokoládét vett számára, de a kislányt akkor már nem találta, mert az valamelyik hátsó folyosón sirta ki bánatát. Amikor Marton elnök a tárgyalás szünetében megtudta a történeteket, a kislányt bekísértette az egyik terembe. Itt találtak rá az újságírók, akinek elmondotta Matuska Gabriella, hogy nagyon szeretné, ha őt is kihallgatnák. Apjának az életéről kívánná beszélni a bíró bácsik előtt, be tudná bizonyítani, hogy nem úgy van, mint gondolják.

Az ő apja beteg ember, ilyen merényletet csak beteg ember követhet el.

Ő nem ítélte el az édesapját ezért a tettéért, éppen azért, mert beteg. Elbeszélte ezután, hogy régen igen szép családi életet éltek otthon, apja nagyon vallásos volt mindig és csak az utóbbi időben változott meg teljesen. Majd az újságíróknak arra a kérdésére, hogy milyen foglalkozást akar majd kapni, ha felnőtt, a kislány azt mondotta, hogy olyan valami szeretne lenni, aki segít az embereken. Álpolónő vagy orvosnő.

A déli szünet után a bíróság délután is

folytatta a tanúk kihallgatását. Oswald Béla csongrádi földbirtokos tesz ezután vallomást arról, hogy Matuska leleményes ember volt, amikor a háboruban együtt szolgáltak. Egy ízben, amikor egész Bácskában nem lehetett petróleumot kapni, Matuska leutazott Délszerbiába és egy ciszternára való petróleumot hozott magával. Ugyancsak ő látta el ebben az időben az egész környék sósükségletét. Ezekkel az üzletekkel akkoriban annyit keresett, hogy később 120 hold földet vásárolt magának. Mint kereskedő nem volt jó, de, mint vállalkozó, a tanu még nem látott nála jobbat.

A következő tanu Gáspár Ottó csantavéri születésű, dunabogdáni tanító, Matuska Szilveszter Leójának a fivére. Gáspár elmondja, hogy öccse együtt járt Matuskával a szabadkai tanítóképzőbe. Szülei azonban eltolták, hogy érintkezzenek egymással, mert Matuska nagyon szegény helyen lakott. Általában nagyon jó lelkű embernek tartotta mindig Matuskát, de tudta róla, hogy feltűnési viselkedésben szenved. Mindketten eléggé jó tanulók voltak, de Matuska mindig erősen vetelkedett vele az előmenetelben.

„Leó” — Kiss János salumarej artista

A tárgyalás további során az elnök Tirovsky Lajos polgári iskolai tanárt hallgatja ki. A tanár elmondja, hogy 1915-ben együtt szolgált Matuskával a hatos honvédeknél, ahol a merénylő oktatótisz volt zászlósi rangban. **Általában nagy sikerei voltak a nőknél.** Elmondja, hogy a fronton, amikor egy gránát a közelikben felrobbant, **Matuska kinyugrott a fedezékből, hogy lefotografálja a robbanást.**

Rohrbeck egyetemi tanár a háboru előtt Matuskák háziorvosa volt, kispolgári emberként, közepes egyéniségként ismerte a merénylőt, aki változó anyagi körülmények között élt. Kihallgatása után több jelentéktelen tanu tesz vallomást, majd meglepő fordulat következik. Az elnök összehajtott plakátot vesz elő, amelyről **szörnyű emberi arc, kopasz fej és lüngölő szemekkel mered. Matuska rémülten ugrik fel helyéről:**

— **Ez a Leó!** — kiáltja.

Az elnök ezután közli, hogy a plakátot Czája József birkózóbajnok küldte el neki s kéri kihallgatását, amit a bíróság el is rendel. Nagy érdeklődés közepette áll Czája az elnöki emelvény elé. Elmondja, hogy

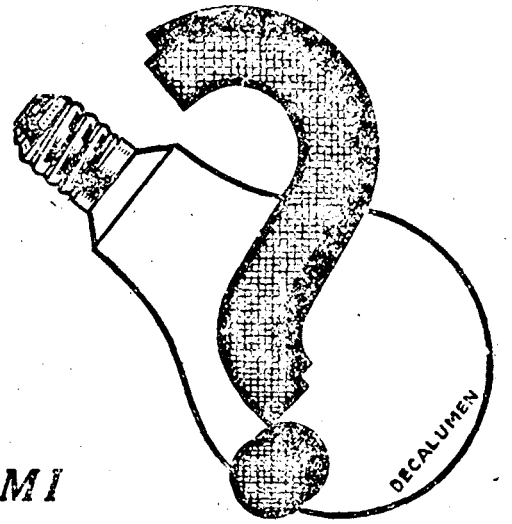
ismerte Leót, akit polgári néven Kiss Jánosnak hívnak és salumarej származású artista volt. Egyidőben titkáráként szerepelt. Revolveres bűvész volt, aki később a hipnotizálásra tért át.

— Nem mutatott semmi különös tudományt. — jelenti ki általános derűtség közepette a birkózóbajnok, — azt hiszem, én is meg tudtam volna csinálni, amit ő... Kiss János azt mondta, hogy bárkit rabszolgájává tesz.

Czája vallomása további részében kijelenti, hogy a háboru után Kiss a New-York-kávéház törzsvendége volt és a leszerelt tiszteket arra beszélte rá, hogy finanszírozzák mutatványait. Előadásokra azonban nem került sor, mert „Leó” megszökött a tisztek pénzével. Azóta nem hallott róla, négy évvel ezelőtt valaki azt mondotta neki, hogy Kiss János meghalt. A tárgyalást hétfőn folytatják.

TÖBB VILAGOSSÁG

kevesebb pénzért!

MI

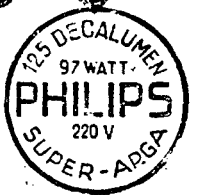
a DEKALUMEN?

Ezelőtt a fogyasztó bizonyos számú „gyertyafényerősségű” égőt kért az üzletben. A mai vásárló DEKALUMEN-BÉLYEGZŐVEL ellátott égőt kíván... A fényerősség új mértékegysége: a nemzetközi DEKALUMEN, amelyet az elavult gyertyafény egység helyett vezetnek be. Minden egyes Philips „Super-Arlita” és „Super-Arga” — az új, dupla-spirállal ellátott égők — dekalumen és watt (áramfogyasztás) egységben van lebélyegezve. Így minden fogyasztó önmaga állapíthatja meg, hogy a felhasznált áramért mennyi fényt kap.

PHILIPS
Super-Arga
AZ ÚJ DUPLASPIRÁLÓS
ÉGŐ

Minden égőn
rajta van
ez a jel

20%-ig
gazdaságosabb

Összeült Olaszország jövődő képviselőháza

Rómából jelentik: Az olasz korporációk, vagyis 22 testület képviselői, több mint négyszázan, ma tartották meg első ülésüket. Tudvalevő, hogy az olasz fascista-alkotmány szerint ez a gyülekezet fogja helyettesíteni ezentul Olaszországban a képviselőházat. Az ülésen megjelent Mussolini miniszterelnök, akit nagy lelkesedéssel fogadtak. A Duce nagy beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a mult század kimondotta valamennyi polgár politikai egyenlőségét. Fenntartja ezt a fascista század is, de hozzáteszi, hogy mindenki egyenlő akkor is, munkáról van szó. A munka kötelesség, de amellet jog is.

CENTRAL: D. e. 11½, d. u. 3, 5, 7¼ és 9¼ órakor:

Ma utoljára: Tanja, a moszkvai leány

(Mandalay)

Kay Francis, Ricardo Cortez, Warner Oland

Holnap, hétfőn erdélyi premier!
Erich Pommer produkciója.

Elraboltak egy embert

(On a volé un homme)

Rendkívül izgalmas, gyönyörű kiállítású kalandorfilm.

LILY DAMITA — HENRY GARAT

Jön: Gustav Fröhlich sláger-filmje: „Lubinska grófnő titka.” (Das Abenteuer eines jungen Herrn in Polen) A női főszerepekben Olga Tschechowa és Maria Andergast.

SELECT: D. e. 11½, d. u. 3, 5, 7¼ és 9¼ órakor.

Ma utoljára: Ha én szabad volnék!

IRENE DUNNE, CLIVE BROOK, NILS ASTHER

Jön: **KÉT VILAG SZERELMESE** (repriz.)

Lawrence Tibbett és Lupe Velez. 504

Nem álom, hanem valóság,

hogy napi 20, heti 140 vagy havi 600 lei részletfizetés mellett kaphat mérték után közismert szabóval kitűnő szövetből divatöltényt, télikabátot stb. 4809

„RATA” ruházati vállalat Arad, Cicio Pop 14. Ortutay-palota

Vegyen bőrkabátot MUZSAY-nál, színházzal szemben.

DIVAT CSEVEGÉS

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A kötött holmokról

Ilyenkor télen rendszerint minden ügyes háziasszony, leány köt vagy horgol magának, vagy hozzátartozóinak egy pullover, vagy keztyűt, vagy egyéb hasznos meleg dolgokat. Az idén különösen nagy divat az otthon készült pullover, annál is inkább, mert olcsóbb lett a pamut dekája.

Az idén különösen sok ujtás van a kötött divat terén. Különösen a sportolni szerető hölgyek figyelmébe ajánlom. Divatos ugyanis egy kötött mellény, aminek csak háta és eleje van, ujjja nélkül, a vállon összegombolódik és ezt rá lehet venni pullover fölé vagy rendes ruha fölé is, úgyhogy ha az ember nagyon fázik, ez meleget ad anélkül, hogy erősítene az illetőt s ha elmegy kirándulás után még valahová, egyszerűen le gombolja a vállon és rajta marad az elegáns ruha.

Kedvesek és roppant egyszerűek a kézzelkötött, vagy horgolt külön gallérok, amelyet még szövetruhára is alkalmaznak. Ha valaki többet szán erre és azt akarja, hogy sokáig tartson és divatos legyen a gallér, angorából köti. Nagyon szép ez a bolyhos fonál! Nagyszerű megoldásokat lehet látni. Egyszerű pulloverre egészen válligérő körgallér, vagy sálszerűen rádolgozva, ugyanolyan színű keztyűvel, sapkával, vagy sportzoknival. Hogy mennyiért lehet kihozni? Pl. keztyűt 5-8 dekából ki lehet hozni, de akár sapkát is igen olcsón.

Nagyon viselik a copfszerű kötést pulloverek díszítésére. Olyan kedvesen néz ki a vastag fonalból! Egész kötött ruhák ép oly jól sikerülnek és ép oly divatosak, mint eddig.

Általában azt tapasztalom, hogy az idén valahogy többen foglalkoznak kézimunkával, mint ed-

vagy előnyomat néhány mintát, egészen távol egymástól, máris kész a terítő. De ha még csak egyes vonalakkal tölti meg, akkor is rámondhatja, hogy van egy divatos modern darabja. Szóval, ma nem probléma kézimunkázni, sőt felüdülés.

DIVATPOSTA

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35. küldjék.

28 ÉVES. Fekete rövid bundáját nyugodtan viselheti egész napra, vegyen hozzá egy fekete szövetszoknyát, az mindig elegáns. A beküldött

Kötött jumperek, keztyük, pulloverek készítéséhez gyapjufonalak legelőnyösebben 4784

Weisz és Benjámín
cégnél, Bulev. Regina Maria No. 8.

Csempészésen való tettenérés címén

emeltek vádat Schwarcz Sándor aradi kereskedő és három társa ellen Elkészült a vádirat az otlacai csempészési ügyben — A bünygi hatóságok a megbírságolástól függetlenül járnak el

Az aradi elsőszámu vizsgálóbírói kabinet ma elkészítette a vádiratot a néhány hónappal ezelőtt kipattant csempészési ügyben. Mint emlékeztet, akkoriban Schwarcz Sándor aradi textilkereskedőt azzal vádolták, hogy Anca György battonyai, valamint Mülek Antal és Mülek György turnu-i csempészekkel árut hozatott és azt üzletében eladta. A kereskedőt, valamint három társát letartóztatták, a vámhatóságok pedig körülbelül 500 ezer lejes vámbírsággal sújtották. Később szabaddalbrahelyezték a gyanúsítottakat, Anca kivételével, aki magyar állampolgár és így a szökés veszélye áll fenn.

Most befejezést nyert a vizsgálat az ügy-

ben és Seracu Adrian vizsgálóbíró ma aláírta a vádalahelyezést, amely szerint Schwarcz Sándor, Anca György, Mülek Antal és Mülek György ellen csempészésen való tettenérés címén emel vádat.

A vádirat szerint kétségtelenül megállapítható a tettenérés ténye és így nem szükséges bevétni, amíg a vámvezérigazgatóság jóváhagyja a megbírságolásra szóló jegyzőkönyvet, hanem attól függetlenül járnak el a büntető hatóságok. A vádiratot még a mai délelőtti folyamán továbbították a törvényszéknek, amely hamarosan főtárgyalást tűz ki az érdekes csempészési ügyben.

Az aradi elsőszámu vizsgálóbírói kabinet ma aláírta a vádalahelyezést, amely szerint Schwarcz Sándor, Anca György, Mülek Antal és Mülek György ellen csempészésen való tettenérés címén emel vádat.

A vádirat szerint kétségtelenül megállapítható a tettenérés ténye és így nem szükséges bevétni, amíg a vámvezérigazgatóság jóváhagyja a megbírságolásra szóló jegyzőkönyvet, hanem attól függetlenül járnak el a büntető hatóságok. A vádiratot még a mai délelőtti folyamán továbbították a törvényszéknek, amely hamarosan főtárgyalást tűz ki az érdekes csempészési ügyben.

A bécsi és budapesti Operák után

csak a Bánáti Színház játssza Lehár Giuditta című vígoperáját

Operai nivóju előadás, 150 tagu együttes, káprázatos kiállítás

A timisoarai Bánáti Színház együttese, amely az első és egyuttal a legnívósabb román opera-együttes, amely páratlan sikerrel kezdte meg szezonját Bánát fővárosában, pénteken, november 16-án este Aradon is bemutatkozik. Színre kerül a megnyitó darab, Lehár Ferenc legújabb és legrészebb vígoperája a „Giuditta”, amely eddig csak Budapesten és Bécsben került színre. A Bánáti Színház hatalmas együttese operai nivóju előadást produkál, amely méltó bármely világváros színpadához. 40 tagu zenekar, 40 tagu énekkar és 20 tagu balettkar mellett a szolisták legjobbját állította sorompóba a színház, hogy Lehár remekművét méltómódon hozza színre. A férfi főszerepre Igo Guttmann, a bécsi Opera tagját szerződtette az igazgatóság, aki Tauberrel felváltva énekelte Octavio-t és akinek a Columbia által felvett gramofon

lemezei világszerte kedveltek. A címszerepet Savulescu, a bucarestii Opera gyönyörű hangu tagja énekl, míg Anittát Pucsy Luis, Pierinot pedig Puican, a cluji Opera tagja.

A zenekart Urlatianu karnagy vezényli, az énekkart Witt karnagy, a bécsi Theater an der Wien volt tagja, a balettkar élén pedig Willy Morady balettmester áll. A stílusos díszletek báró Löwendal festőművész tervei után, a színpompás jelmezek pedig Cinsky igazgató felügyelete alatt a Bánáti Színház műhelyeiben készültek. Rendező: Maican, a bucarestii Nemzeti Színház rendezője.

A pénteki előadás pontban 8 órakor kezdődik, miután az 5 felvonásos vígopera játéktartama 3 és fél óra. Az együttes pénteken különvonattal jön át az aradi premierre.

A jegypénztár 20-120 lejes árban árusítja a jegyeket erre a kivételes értékű művészi eseményre.

Puloverekhez, keztyűkhöz, sálakhoz fonalak a legdusabb választékban!
Kötési mintákat grátis mutatunk!
Csipkeszövetek, terítők, párnák, branco-szőnyegek legszebb kivitelben
Weisz si Comp. Tapiserie
S. A.
Arad, a Corso-mozgó mellett. 4783

dig. A kézimunkázatok mindig zsufozásig tele vannak, nem is csoda, annyira leegyszerűsödtek a kézimunkák, annyira olcsók az anyagok. Itt vannak mindjárt ezek a divatos tüllátűzések anyagok. Fügönynek, terítőnek, milyen egyszerűek! Vegyünk csak egyszerű tüll anyagot s maradék vastag fonalainkból fantáziánkra bizott motívumokat fűzünk belé. Annyi hangulat van ezekben a terítőkben! Így állunk a párnákkal is. Nem kell már hónapokig dolgozni egy gobelin párnán, nagy öltéses, modern, egyenesvonalu dolgok dominálhatnak tarka összevisszaságban. Ma okosabbak a háziasszonyok, mint hajdan nagyanyáink. Ma már nem foglalkozunk egy nagyobb terítővel oly sokáig, hogy szemünket elrontsuk hátunk megfájduljon a hosszú ideig tartó öltögetésektől. Ma a terítők, a függönyök, abroszok divatja annyira egyéni, hogy pl. ha valakinek a pettyek tetszenek, vagy ahhoz van kedve, vesz egy abroszra valót és kedve szerint elszórt pettyekkel telehízi. Avagy ha inkább a hangulatos kis virágokat szereti jobban, kigondol,

Csak a bécsi és budapesti Operák játszották eddig Lehár Ferenc legújabb remekművét

GIUDITTA

5 felvonásos vígoperáját, amely pénteken, november 16-án kerül bemutatásra ARADON, a timisoarai

BÁNÁTI SZÍNHÁZ
150 tagu együttesével, szemkáprázató előadásban.

Jegyek a színházi pénztárnál.

Legmodernebb

uccai és estélyi ruhák legelőnyösebb áron csak a

„**MODERN**“ DIVAT-SZALONBAN
Strada Gen. Berthelot 6, I. emelet.

Ugyanott **gyermekruhák** készítésén és megrendelésre! 4891

Olesó árak! Elsőrendű munka!

A GUTENBRUNN SZANATORIUM

BADEN bei WIEN

Evek óta az ur magyar társaság kedvelt és feresett tartózkodási helye.
MAGYAR ORVOSOK — VILÁGHÍRŰ KONYHA. — INDIVIDUALIS DIÉTÁK — SZIVÁLLÓMÁS. — A HÁZBA BEVEZETETT KÉNES FÜRDŐK. — SZÓRÁKOZÁSOK. — HANGVERSENY. — TÁNC. — BRIDGE. 425

A főváros központjában

A bukovinaiak találkozóhelye

HOTEL ESPLANADE

BUCURESTI • BUDALACADEMIEI 8

Schweizi vezetés
Modern kényelem
Szobaárak
Lei 150-tól

343

Szombaton szentelik fel a rovinei iparosok új kulturházát

A pecicai és rovinei iparosok áldozatkészségéből épült fel a modern kulturház

Rovineről jelentik: Az „Astra” mozi-val szemben, az Ipartestület melletti üres telken, egy modern stílusú, minden követelménynek megfelelő, új épület emelkedik, a rovinei és pecicai iparosok kulturháza. Az épület egy 20 méter hosszú, 11 méter széles, parkettás teremről áll, beépített színpaddal, hozzá megfelelő férfi és női öltözők, egy 21 méter hosszú, 6 méter széles étteremből és egy hatalmas pincéből. Az Ipartestület régi épületében nyert elhelyezést az Ipartestület hivatalos helyisége, az Iparos Hitelszövetkezet, az Önszegélyző egyesület és a vendéglős lakása. A kulturházat Demian I. megyei főmérnök tervei alapján, kb. 550.000 lejes költségvetéssel, Kiss István és Rvorcák József helybéli építésszek építették. Az asztalos-munkát Csala András és a világitást Blaschka Béla mérnök készítette.

A mozgalom egy kulturház felépítésére már régebbi keletű, mert kultúresték rendezésére ez eddig nem volt megfelelő helyiség, azonban a szükséges anyagiak hiánya más vállalkozási kedv miatt csak terv maradt. Mult év márciusában az Ipartestület új vezetőséget választott és Cenadan Demeter elnökkel az élen, komoly munka indult meg az ellentétek kiküszöbölése és a komoly építő-munka érdekében. Ez év tavaszán megválasztott új bér-lő, Kelemen Sándor, anyagi hozzájárulást helyezett kilátásba a terv megvalósítása es-tére. Ekkor György fűrésztelep-tulajdonos igen előnyös feltételek mellett, a bankokban elhelyezett betétek ellenében vállalta az építéshöz szükséges faanyag szállítását. Az építést főleg Cenadan Demeter elnök, Zvér Pál,

Russu Efreim, Gergely Lajos, Kohut Galla Antal és Babuskov János propagálták. Midőn a felépítéshez szükséges összeg biztosítva látszott, megbízást adtak Demian megyei főmérnöknek a tervek elkészítésére. Közben a szomszédos telek eladóvá vált, azonban a megvásárláshoz szükséges összeg hiány-zott. Ekkor a vezetőség tagjai, anyagi körülményükhöz mérten, személyes garanciával 150.000 lejt hoztak össze, mely összeg a telek megvásárlását és a terv megfelelő kibővítését tette lehetővé. A vezetőség áldozatkészsége visszhangra talált és ha eddig voltak is, akik az építést ellenezték, most az össziparosság a vezetőség mellé állott. Ordódi István asztalosmester külön 20.000 lejes garanciát vállalt. Kocsovsky Mihály és Ponta Emánuel 500 lejes adományával megindult a gyűjtés és az iparosok szorgalmasan hordták a „tégla-kat” az „Ó házuk” felépítésére. Megindult az építkezés és megkapó látvány volt, midőn minden ünnep- és vasárnap, még a legtávolabb lakó iparosok is jöttek megnézni az épülő kulturházat. A felszentelés folyó hó 17-én, szombaton délelőtt lesz, melyre meghív-ták a közhivatalok vezetőit és az összes er-kölcsei testületeket és egyesületeket. A megnyitó ugyanaznap este lesz, nagyszabásu ban-

Zsarolási kísérlet egy ismert aradi kereskedő ellen

Fenyegető levél érkezett postán egy Avram Iancu-téri kereskedőhöz — Férfiírása van az „ismeretlen nő”-nek

A posta tegnap furcsa levelet kézbesített ki az egyik ismert Avram Iancu-téri cég tulajdonosának. A kereskedőnek több üzleti levele érkezett és közömbösen bontogatta fel az egyiket a másik után, amikor megdöbbenve meredt az egyik levél meglepő szövegére. *Ebben a levélben néhány sorban arról értesítették a kereskedőt, hogy egy meghatározott időben az Avram Iancu-tér egyik meghatározott helyére borítékot kell tennie, amelynek tartalma három darab ezres bankjegy.*

„Sulyos kellemetlenségek lesznek, ha a kéresemet megtagadja — írja a levél — és bárhova fordul segítségért, nem tehetnek semmit sem. Legyen pontos és ne értesítsen senkit levelemről, csakis így kerülheti el a kellemetlenségeket...”

A levél alatt „egy ismeretlen nő” aláírás szerepelt. A kereskedő először nem tudta, miről van szó, komoly zsarolási kísérletről vagy pedig durva tréfáról. Később alaposan megte-kintette a levelet és megállapította, hogy az

A VADÁSZKÜRT

megint szép lett, méltó régi nagy híréhez

SZÁLLODA ÉS ÉTTEREM ujjalakítva BUDAPEST

szívében, nagyvárosi zajtól mentes, uri nemes izlés mellett modern kényelmű otthont nyújt.

E lap olvasóinak a szálloda kedvezményt ad.

4590

kettel, a pecicai dalárda és az aradi iparos-műkedvelők közreműködésével.

Dicsérendő és példaként állítható a vezetőség áldozatkész, minden egyéni érdektől mentes munkája, midőn a politikát kiküszöbölve, az össziparosságnak érdekeit szem előtt tartva, felépítette a pecicai Iparos Kulturházat. A munka befejeződött s készen áll a pecsikai Iparos Kulturház, hogy hirdesse a közle-dést, megértést és kulturát. (H. M.)

Rendezni kell az adófizetők helyzetét

A pénzügyminisztérium körrendelete

Bucuresti: A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságok-hoz, amelyben felszólítja ezeket, hogy haladéktalanul tisztázzák valamennyi adófizető helyzetét és helyesbítsék a felmerült hibákat, vizsgálják ki a panaszokat és honorálják azokat, ha indokoltaknak mutatkoznak. Az adófizetők nagy része ugyanis éppen rendezetlen adóhelyzetére való hivatkozá-sal tagadja meg az adófizetést. Azok a hivatalok, amelyek nem rendezik azt a kérdést, felelősséggel tartoznak és adott esetben a mulasztó tisztviselőket speciális bizottság elé állítják és elbocsájtják állásukból.

Karácsony és Szilveszter pálmák és tavaszi napfényben

NORDDEUTSCHER LLOYD KARÁCSONYI UTAZÁS

Spanyolország-Portugália-Marokko

Kanáriszigetek és Madeira

a „COLUMBUS” luxushajóval 1934. december 20-tól 1935. január 7-ig.

Árak: 9250.— lejtől felfelé. Az egész hajó egy osztály!

Jelentkezés, AMERIKA utazási és vizumiroda Arad, Str. Eminescu 3. szám. 4565

prospektusok

SVÁBHEGYI SZANATORIUM

(Budapest centrumától 12 percre)

subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet.

Már heti 140.— pengőért

tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi fel-ügyelettel 5-szöri étkezéssel, vízkurával, fürdéssel együtt.

425

A legideálisabb őszi-téli üdülőhely.

HIREK

A béke perce

Egy napon egy percre megáll az élet. Az uccákon hullámozó sokaság megtorpan, csikorognak az autók, elhalkulnak a zakatoló gépek... mintha valamilyen láthatatlan hatalom vezényelt volna „állj”-t a rohanó emberiségnek. És érces zúgással szólalnak meg a harangok, amelyeknek zengő hangja egyenesen felröppen a párdzó ég felé. November tizenegyediké... délelőtt tizenegy óra... a fegyverszünet évröndülője... a béke napja...

Tizenhat esztendővel ezelőtt is felzúgott a harangok. 1918. november tizenegyedikén is megállt egy percre a rohanó emberiség. Amely akkor a veszte felé száguldott, vértengzren, szöges drótkadályokon, hullahalmazokon át. Az ágyuk sötétlő torka elhallgatott, gépfegyverek, puskák, tankok, repülőgépek, hadihajók nyugalmra tértek... és fényes palotákban szöfukar diplomaták ülték körül a tanácskozásszabályokat és készítették szerződéseket, amelyek megállították a vérsőt. Tízmillió halottat, tízenkilenc millió sebesült, hétmillió rokkant, tízenny millió özvegy és árva felett szólaltak meg a harangok, amelyek tudtul adták a világnak, hogy a pusztítás befejeződött, a nagy kataklizma végetért.

És akkor egyemberként süvítettek fel a milliók: „Soha többé háborút!” A sok szörnyűség még ott égett mindenki lelkében, még ott vibrált mindenki szeme előtt négy esztendő borzalmas története, a legrettenetesebb film, amely ezen a földgömbön valaha lejátszódott. Az özvegyek, árvák és rokkantak fájdalom tépázta az emberi sziveket és tízmillió áldozat utolsó sóhaja egyesült az ég felé törő harangzúgással, amely tudtul adta mindenkinek, akit életben hagyott a nagy Arató, hogy az ördöklésnek vége.

Azóta minden esztendőben, november tizenegyedikén délelőtt tizenegy órakor megáll egy percre az élet. S egy rövid, röpké percen át emlékeznek az emberek a nagy orkánra, amely földön, tengeren és levegőn át pusztított, amerre járt. Egyetlen percen át száguld végig az emlékezeten az a sokmillió perc, amikor egy emberi élet annyit sem ért, mint egy darab, uccán heverő száraz kenyérhéj... Tizen-

Kötöttárak, keztyük, harisnyák, szvetterek

hat esztendeje mindig emlékeztünk arra a percre, amikor először zúgtak a harangok a béke himnuszát...

Az uccán, a gyárakban és műhelyekben megáll a rohanás. Még azokban a gyárakban és műhelyekben is, ahol szorgalmas kezek munkálkodnak — új és borzalmas ördöklőszerszámok készítésén. A fegyvergyárak is megünneplik a fegyverszünet percét, azokba az irodákba is elhatol a harangzúgás békehimnusz, ahol rideg üzletemberek számították a hasznot, amelyet a világ minden tájára küldött fegyverszállítmányok hoznak. Talán az ő lelkükön is átrepül erre az egy percre a megbánás, talán az ő szívüket is összeszorítja egy pillanatra az a megrázó érzés, amely sokmillió ember lelkén döbben át a visszaemlékezések szárnyán...

S elmulik az egy perc, a mult filmje véget ér. A vonatok ismét megindulnak a fegyverszállítmányokkal, gázbombákkal, tankokkal, hadihajókkal és bombavető repülőgépekkel a világ minden tája felé. Tizenhat esztendő hosszú idő és egy perc visszaemlékezése oly kevés...

De a harangok érces hangjával összeöltözközve suhan a párdzó ég felé sokmillió ember imádsága, amely egyszer talán megállítja a halálynakat, mielőtt végzetes céljukhoz érnek. S esztendőkké, évtizedekké, évszázadokká terebélyesedik a béke egy perce. (—rosi)

— IDŐPROGNÓZIS: Délnyugati légáramlás, sok heveny köd, nyugaton még eső lehetséges, éjjel enyhülés, de nappal nem változik lényegesen.

LEGUJABB

Ujból fellángolt a nemzeti-szociálista mozgalom Ausztriában

A kormány erélyes eszközökkel törli le a propagandát

Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti szociálista mozgalom ismét fellángol és főként Tirolban észlelhető a propaganda ujbóli megindulása. Több községben hatalmas horogkeresztes lobogókat tüztek ki, Innsbruckban pedig röpcédulákat osztogattak a nemzeti szociálisták, akik ujból küzdelemre hívják fel a pártbíveket.

„Békét ajánlottunk a kormánynak — jelentik ki a nemzeti szociálisták, — azonban a kormány nem fogadta el. Most már semmi sem bírhat arra bennünket, hogy belépünk a Hazafias Frontba. Egy öszinte

férfi igyekezett létrehozni a megegyezést, oly módon, hogy helyet kapjunk a kormányban, visszautasításban részesült. Jöjjön tehát a harc!”

Ezzel a felszólítással fejeződnék be a felhívások, amelyek nyomán hatalmas készülődések folynak a nemzeti szociálisták körében, akiket a párt melletti kintartásra szólított fel a vezetőség. Kormánykörökben aggodalommal látják a helyzet alakulását és elhatározták, hogy ha szükség mutatkozik rá, újra a legdrasztikusabb módszerekkel törlik le az ujból propagandát.

— Hazaérkezett Aradváros vezetője, Ursu János dr. városi interimbizottsági elnök szombaton délelőtt, — amint az Aradi Közlöny legutóbbi számában jelezte, — Constantából hazaérkezett. Ursu dr. elragadtatással emlékezett meg a modern tempóban fejlődő városról, amelyet nagyszabású fürdőhelye és a játékkaszinója hatalmas jövedelmekkel alimentál. A constantai közigazgatási konferencia határozatairól elmúlt számunkban számoltunk be.

Szép — finom — olcsó
asztal- és ágyneműk,
paplanok
csak 400
Ruttkay & Botye cégnél

— Kifizetik az államvasutak hitelezőt. Bucarestből jelentik: Az államvasut pénzügyi bizottsága utasítást adott arra, hogy a vasut szállítóinak és hitelezőinek 180 millió lejt fizessenek ki. A kifizetések az összeállított kimutatások szerint, tíz százalékos kvóta alapján történnek meg. Valószínűleg bizonyos pótlékokat is fizetnek majd a kvótán kívül.

Legmodernebb fűző és melltartó külföldi készítmények mérték után SALVATOR-cégnél készülnek P. A. Iancu 21.

— Kivégezték egy német rohamosztágyos gyilkosát. Berlinből jelentik: Maina Frankfurtban ma reggel kivégezték Reisinger József munkást, aki 1932. július 4-én meggyilkolta Handwerk János 16 éves rohamosztágyost.

— Sorsjegyárúsítás egész nap. A munkaügyi minisztérium rendelkezése értelmében azon pénzügyintézetek, ahol sorsjegyeket árulnak, a hó 11-én, vasárnap egész nap, 12-én, 13-án és 14-én pedig este 10 óráig nyitva tarthatnak.

10. száraz bükk, tűzifát
cses és gyertyán
alkalmi olcsó árban vásárolhat
AUFRICHT-fatelepen,
Cal. Viot. 1-2. Tel. 69. 4637

— A Saar-vidéki népszavazás hármass bizottságának tanácskozása. Rómából jelentik: A Saar-vidéki népszavazás hármass bizottsága ma befejezte tanácskozásait és arról hivatalos közleményt adott ki. A közlemény szerint Franciaország és Németország hajlandók megbízottakat küldeni a hármass bizottságba, azoknak a szakkérdéseknek megvitatására, amelyeket a bizottság tanulmányozás céljából a Népszövetség pénzügyi bizottsága elé terjesztett.

STRASSER harisnyaházában a legolcsóbb a város házával szemben. 4781

— Házasság. Franz Géza és Dettersz Julia házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

Adóbonokat
és az új belvárosi kölesön 4795
jegyzéséhez előnyösen felhasználható
Allampapírokat
legjobb napi árban vesz és elad
GOLDSCHEIDT BANK RT.

— Hitler megbízottja Londonban tárgyal. Londonból jelentik: Hitler vezérkancellár külpolitikai megbízottja, Tibbentrop ezredes ma megjelent az angol külügyminisztériumban, ahol Eden lord főpecsétörrel hosszasan tanácskozott. A megbízottokról eddig nem szivárogtak ki hírek, de miután Eden lord van megbízva Angliának a leszerelési értekezleten való képviselésével, valószínűnek tartják, hogy a leszerelési kérdésszel szó.

SZÖRMÉT elegánsat
Szörmemunkát tartóssat olcsón
Rosenzweig
szűszalonban
Str. Eminescu
2. l. em. 4212/13

— Hétfőn új zöldségpiac nyílik Aradon. A városvezetés megvette előkészületeit a Piata Mihai Viteazul-on hétfőn megnyitott új zöldségpiac megnyitására. A város a maga részéről már piaci biztost is kinevezett az új piac részére, amelyen a piaci árusok minden taksafizetési kötelezettség nélkül rakhatják ki eladásra-szánt áruikat.

— Letárgyalják a cernauti-éhségstrájkoló foglyok hiánypórt. Bucarestből jelentik: Jelentették, hogy a cernauti-éhségstrájkoló foglyok hiánypórt kezdett, mert az esküdtszék ülészakán nem tüzték napirendre perük tárgyalását. A 26 éhségstrájkolóhoz közben ujból 10 fogoly csatlakozott és az elkeseredett emberek a hatóságok minden erőfeszítése ellenére is kitartanak eredeti álláspontjuk mellett. Az igazságügyminiszter az éhségstrájk hatására alatt úgy intézkedett, hogy meg kell hosszabbítani az esküdtszék ülészakát és le kell tárgyalni az éhségstrájkoló hiánypórt is. A foglyok a miniszteri rendelkezés ellenére is folytatják az éhezést, mindaddig, amíg ügyük valóban tárgyalásra nem kerül.

— A vér felrészítése céljából — kiváltképp középkorú férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Világszerte rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélmozgást, előmozdítja a gyomormozgást, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges álmot hoz és ezáltal új életet teremt.

— Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

FÖIDES: Str. Eminescu,
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.
ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

— HÉTFŐN az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulev. Regina Maria,
DANCIU: Piata Mihai Viteazul,
BERGFR: Calea Saguna,
BERNÁT: Lángá Gará (vasútállomásnál)

Ma délután 5-kor az Izraelita Jótékony Nőegylet tea-délutánja a „Dacia” éttermében. — Belépő-díj tea-jeggyel együtt 30.— Lej. 4797

— A balkáni államok nagyszabású bankalapítási terve. A Financial Newsnek jelentik Stambulból: Kemal pasa több pénzügyi szakértő ajánlatára elhatározta, hogy Románia, Jugoszlávia és Görögország bevonásával Stambulban hatalmas alaptőkével balkáni bankot alapít és az előkészületeket a török kormány már megtette. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már elkészült. Politikai és pénzügyi körökben arra számítanak, hogy az alapításba Bulgária legnagyobb pénzügyi intézményei is bevonhatók.

— Arad belterületén másodvirágzású körték termettek. Általános érdeklődés mellett lapunk tegnapi számának az a közleménye, melyben arról számoltunk be, hogy a Ghibă Birta-ucca 11. számú ház kertjében új, dus almatermés van. Szintén nagy érdeklődést fog kelteni az az értesülésünk is, hogy a város centrumában, az Ilarie Chendi 5. sz. alatt, Stern Gyulának, a Lomási Rt. ny. vezérigazgatójának kiünően gondozott kertjében is újból megérték a körték. A népszerű vezérigazgató, aki köztudomás szerint nagy természetbárány, rendkívüli gondval kezeli nemesfajú gyümölcsfáit, amelyek között méltán híresek körtefái is. Az abnormális melegben, augusztus 4-én kezdődött a vezérigazgató körtefáinak virágzása és az októberben s novemberben folytatódott meleg idő éppen úgy megérlelte az izletes körtéket, mint nyáron. Funek a természeti csodának is sok bámolója van Stern vezérigazgató széles baráti körében.

— A mai ciclocross-verseny. Ma délelőtt 11 órakor indítják a Gloria-pálya előtti startnál a kombinált kerékpáros-futóverseny 11 indulóját. A Timisoarai Electrica 2, AIMEFA 3, a Meteor 5 és a Soimi Romanie 1 versenyzővel vesz részt. Tekintve, hogy a verseny utszakasza a főtérre vezet végig, a déli korzó sétáló is láthatják a küzdelem egy fázisát. Felkéretnek az ellenőrzés végett a kerékpáros sport barátai, hogy fél 12 órakor a Gloria-pályán megjelenni sziveskedjenek, ahol megbízásukat átadják. Ugyanígy az összes Aradon lakó leigazolt versenyzők — akár részt vesznek, akár nem — kötelesek fél 11-kor a Gloria-pályán megjelenni.

Pesti Matuska-vicc

- Szóval beismeri, hogy abból a Wertheimkasszából kilopott tíz darab ezrest.
- Méltóságos elnök ur, én nem tehetek róla. Leó hajtott.
- Leó? Micsoda Leó hajtott?
- Leóhajtottam utazni Montekarlóba.
- Veszedelmes tűz pusztított Peregul-Mare községben. A tűz következtében porig leégett Wilkóczi János háza. A kár összege meghaladja a huszezer lejt. A ház biztosítása egy nappal a tűz kitörése előtt járt le és a gazdálkodó a biztosítást nem ujtotta meg.

Kétéves száraz TÜZIFA
bűkk, cser, gyertyán
ölenként Lei 460
CONCURENTA-nál Calea Saguna 176-178. 4816

— A Kölcsey-Egyesület közgyűlése ma, vasárnap a Kulturpalota művészszobájában — bejárta a park kapuján — délelőtt 11 óra után. A választmány 11 órakor ül össze. A közgyűlésre minden tag hivatalos.

— Ciklon az Óceán fölött. Ez a címe a Corso-mozi következő műsorának. A Tarzan nagy sikere még el sem múlt, máris újabb, szenzációs filmről gondoskodott a mozi igazgatósága. A Ciklon az Óceán fölött hatalmas sikert aratott Budapesten. Hatvány Lili bárónő a legszigorúbb filmkritikus valósággal dicsőíti a technika és a művészet filmjét. Izlelítőnek talán elég is annyi, ha eláruljuk a kép főszereplőit: John Barymoore, Myrna Loy és Helen Hayes személyében. John Barymoore a „legnagyobb amerikai hős” ebben a filmjében is éppen úgy, mint minden képében más. Egy új Barymooret ismer meg benne az aradi közönség. Ennek a színésznek ezer arca és művészete maradéktalan élvezetet nyújt a nézőnek. Nem marad siker tekintetében a Tarzan óriási sikere mögött.

— Dr. Klein Richard szivspeciálista rendelését újból megkezdte Aradon, Str. Russu Sirianu 4. (Central-mozival szemben). Röntgen- és Electrocardiograf felvételek.

— Az AFPA teniszfelszerelések naponta 5-6 óráig a pályán átvehetők.

— Ritmikus torna az AFPA tagok részére. Éghy Ghyssa tanárnő este 7 órai kezdettel kizárólag magántisztviselők részére ritmikus torna-és táncanfolyamokat rendez, igen előnyös feltételek mellett. Az érdeklődők beiratkozás és bármilyen felvilágosítás végett az Aradi Magántisztviselők irodájában: Str. V. Goldis No. 6, minden hétköznap este 5-7 óráig jelentkezhetnek.

NÉZZEN A TÜKÖRBE ASSZONYOM 480m

és szépségábrájával keresse fel FELTER-KOZMETIKAT (Ortutay-palota), aki most érkezett meg külföldi kozmetikai újdonságokkal. „La Bella” tartós szempillatestés, Eszi kikészítés, Tanítványok kiképzése.

— Arad új szabályrendelettervezete. Aradváros vezetősége ma kezdte meg dr. Czettel Lajos bizottsági tag közlekedési szabályrendelet-tervezeték tárgyalását. Az új szabályrendelet-tervezet célja az, hogy intézkedései útján megakadályozza a közlekedésügyi balesetek elszaporodását Aradon. Az új szabályrendelet különösen a biciklisták közlekedését szigorítja meg, kötelező módon írva elő számukra, hogy csakis az uttestek jobb oldalán közlekedhetnek és nem cikázhatnak szeszélyek szerint az uttesteken keresztül.

— Súlyos közlekedésügyi baleset történt ma Aradon. Holzer Sándor aradi lakost, Holzer ruha-kereskedő fiát elütötte a Russu Sirianu-uccában egy tejeskocsi. Holzer Sándor a lábát törte el. A rendőrségi eljárás megindult.

— Vakmerő tolvajlás történt Szt. Ana községben. Hock Martin gazdálkodóhoz betörték és raktárából 80 kiló dohányt loptak el. Az éjjeli őrt, aki kutyákkal látja el teendőjét, már csak a távozó betörőt látta, üldözni kezdte, de nem sikerült elfognia.

Consum könyvével minden cikket SZÉKELY Divatáruházában, készpénzárón vásárolhat SZÉKELY színházzal szemben. 446.

— Az Izraelita Jótékony Nőegylet tea-délutánja. Általános érdeklődés mellett, kitűnő hangulatban folyt le az elmúlt vasárnap az aradi Izraelita Jótékony Nőegylet táncos tea-délutánja. Az a mozgalom, amelyet az egyesület vezetősége indított, érthető és méltó visszhangra talált, hiszen a vasárnapi tea-délutánok jövedelme jótékony cél: az inszgesek felruházását és élelemmel való ellátását szolgálja. Az elmúlt év sikerén felbuzdulva, rendezi meg az egyesület vezetősége Grosz Józsefiné elnöknő lelkes irányítása mellett ebben az évben is a tea-délutánokat. Ma, délután 5 órakor a „Dacia” éttermében tartják meg a szezon második tea-délutánját, amelyet — mint az eddigieket is — a jókedv és a feszelen hangulat fog jellemezni. A helypóje egy csupán 30 lejbe kerül és ezért a zsuron résztvevők finom teát és a tavaly is sokat dicsért, kitűnő, izletes szendvicseket kaptak. Elsőrangú jazz-band szolgáltatja a táncolni vágyók számára a muzsikát és akik a tea-délutánon megjelennek, bizonyára olyan jól érzik magukat, hogy a hetenkint vasárnap délután megismétlődő zsurok mindegyikén résztvesznek. A jelenlevők egyben jótékony cél is szolgálnak: a tiszta jövedelmet a nőegylet a szegények felruházására, élelmezésére fordítja. Mindenki, aki részt vesz ezeken a pompás hangulatu tea-délutánokon, egy falat kenyeret, meleg ruhát nyújt azoknak, akiket a sors mostoha sága megfosztott a legszükségesebb élelfeltételektől is.

SZÖRMEMUNKÁKAT
a legjobb kivitelben, mérsékelt árban készít:
ZIMMERMANN szűcs Str. Bucur, Kónig és Lázár mellett. 4074

— A leghőbb óhaj: Egy világhírűlőn uton résztvenni. Ma már nem teljesíthetetlen. A Hapag világhírűlő utazást 1935-ben a „Resolute” luxushajóval teszik meg. Jöjjen velünk 1655 dollárért ab Stambul, ez az összeg a régi díjak a 60%-a. Mit nyújt? Olvassa el a Hapag hirdetésekét. Felvilágosítások és prospektusok: Hamburg Amerika Linie képviselő: Künstler Utazási és Vizum-irodában Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

— Új virágüzlet Arad főterén. Az aradi korzó vasárnap reggel új színnel gazdagodik: a mai nappal elegáns, új virágüzlet díszíti a főtér korzóoldalát. Weil Alajos ismert mureseli kertész nyitja meg üzlethelyiségét. Weil Alajos hatalmas mureseli telepe már 15 éve jól ismert a virágokat vásárló közönség előtt, cserépvirágai, dísznövényei az egész környéken kitűnő hírnévre tettek szert. Aradon és környékén olyan nagy vevőközönségre tett szert, hogy szükségessé vált a vásárlók kielégítésére a város szívében felállított üzlet. Már napok óta dolgoznak a Neuman-palotában levő helyiségben és az előkészületek befejeztével, vasárnap megnyílik a város legelegánsabb virágüzlete. Kirakatai, dusan felszerelt raktára minden virágkedvelőre vonzót fognak gyakorolni és mureseli fa- és rózsaiskolája, ciklamenjei, krizantémjei, primulái, pálmái, páfrányai, azaleái, kaméliái, valamint más, ezer színben pompázó virágai a legkényesebb igényeket is ki tudják elégíteni. Weil Alajos másfél évtizedes, lelkiismeretes munkával a virágkértészet terén nagy becsülést szerzett nevének, s új vállalkozása minden biznnyal csak növelni fogja hírnevét. Izléses kirakatai bizonyára már a megnyitás napján nagy nézőközönséget vonzanak.

VILLÁNYI Elegáns BUDAPEST,
SZÖRMEBUNDA Tartós Olcsó Kigyó-u. 5.

— A Vakok Egyesülete tisztelettel kéri nemes-szívű adakozóit, hogy csak olyan gyűjtőivekre és nyugtáakra adják le szives adományukat, amelyen az elnök: Gátfalvy ny. műszaki főfelügyelő sajátkezü aláírása, vagy ennek megfelelő bélyegző van, mert csak ezek az adományok jutnak az egyesületi pénztárba, amelyből az egyesület összes vak tagjai támogatást nyernek.

MEGNYILT Arad legolcsóbb fatelepe
„Phönix” Calea Radnei 48. sz.
Prima gyertyán, bűkk, cserhasáb és dorong tűzifa
a legolcsóbb áron kapható. Pontos és gyors kiszolgálás. 4780

— Értesítjük a munkanélküli magántisztviselőket, hogy összeírás végett jelentkezzenek irodánkban: Str. V. Goldis No. 6., naponta 5-7-ig, a városi segélyakció mellett dolgozó helyi bizottság listájának kitöltése végett.

— Legmodernebb fűző- és melltartókülönlegességek mérték után „Salvator” cégnél készülnek. P. Avram Iancu 21.

— Az „Új Idők” mai számában Császár Elemér, Fodor Gyula és Ruzitska Mária írtak mélyenjáró, magvas tanulmányokat a karácsonyi könyvpiac három irodalmi szenzációjáról. Az „Új Idők”-nek ehhez a számahoz mellékeljük teljesen díjtalanul az „Új Idők” 20 oldalas, színes divatlapját, amely több mint száz párisi, bécsi és budapesti divatképet közöl. Díjtalan mutatószámot bárkinek szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj egy negyed évré 200 lej.

— A „Szinházi Élet” e heti meglepetése: Az Otthon Művészete. Perczel Juliska, a pesti társaság előkelő és ismert tagja szerkesztésében érdekes 16 oldalas új rovatot ad a Szinházi Élet Az Otthon Művészete címen. A kottamelléklet e héten: Wenn ich mal liebe... (Ugy ég a szívem) című slágert hozza, 64 oldalas Rádióvilághírűdő, Hevesi Sándor rádiókritikájával, 32 oldalas Gyermekuj-ság és kézimunka melléklet egészíti ki a Szinházi Élet új számát, amelynek ára 20 lej.

URANIA
MA, vasárnap d. e. 11 1/2 órakor,
d. u. 3 (mérés.) 5, 7 1/4, 9 1/4 órakor:
NEW-YORK ÉJJELE!
(Broadway a kulcsyukon).
Szenzációs, énekes, zenés Ganster film.
A főszerepekben:
CONSTANCE CUMMINGS
RUSS COLOMBO
Jön: Vacsora nyolckor 11 sztár filmje

Az Aradi Német Nőegylet szombaton, november 17-én a Német házban táncsal egybekötött teaestélyt rendez. A tiszta jövedelmet a szegény gyermekek karácsonyi megajándékozására fordítják. 4792

A Rothschildok

Irta:

Bogdan Varvara

(9)

Fordította: Marosi Rudolf

A Rothschild-ház hanyatlása

— Kivánságom — írja a végrendelet — hogy az üzletet ugyanolyan módon vezessék tovább, mint eddig. A testvéreim közötti szerződést meg kell újítani újabb öt évre. Azt ajánlom fiaimnak, hogy ezen idő alatt hallgassanak testvéreimre és az ő tanácsaik alapján növeljék családunk vagyonát és tekintélyét.

Rothschild Náthán, a család első bárója, akit a hatalmas angol világbirodalom uralkodója fogadott és tüntet ki becsülésével, a Rothschild-család zsenije és éveken át volt vezetője — eltűnt a küzdők sorából. S a család irányítása a Themze partjáról a Szajna-partra költözött, James Rothschild kezébe...

A londoni bankház viszont Rothschild Lyonel kezébe jutott. A Rothschild-ház tovább halad azon az uton, amelyet a zseniális elődök kijelöltek...

Rothschild Náthán halála mintha bejelentő lett volna a sorozatos következő haláleseteknek. Röviddel utána háromszoros gyász éri a családot: meghal Charles, Salamon, majd Amschel. Charles 67, Salamon 81 és Amschel 82 éves korban ragadja el a halál. Amschelnek, a frankfurti ház vezetőjének nem volt fiúörököse és így Charles legidősebb fia, Meyer veszi át az ősi üzlet irányítását, míg a második fiú Adolf, aki akkor 27 esztendő volt, Nápolyban marad. Rothschild Salamon helyébe a bécsi bankház élére Anselm nevű fia kerül, aki még atyja életében vezette az üzleteket, mert Rothschild Salamon életének utolsó éveit leginkább Párisban töltötte, Betty leánya mellett.

A család új vezetője James sem éli sokáig tul testvéreit: 1868 november 15-ikén vesebaj következtében meghal. *Érdekes véletlen, hogy egy nappal halt később meg, mint legjobb barátja, Rossini a hírneves zeneszerző.* Rothschild James életének utolsó percéig vezette üzletét és adta ki alárendeltjeinek a szükséges utasításokat. „Az öt frankfurti” tehát eltűnt az élők sorából. A *Kölnischer Zeitung* Jamesről irt nekrológiában megemlékezik arról, hogy Meyer Amschel legkisebbik fia, aki 1812-ben egy millió frank vagyonnal költözött Párisba, halála után két milliárd frankot hagyott örökösére. A temetés — az elhunyt kivánságára, éppen úgy, mint Náthánnál volt — dísztelen, szerény, ugynevezett másodosztályú végtisztesség volt. Dacára annak, hogy James Rothschild a becsületrend nagykeresztjének birtokosa volt, határozott végakarata mellőzték a katonai felvonulást. De III. Napoleon mégis elküldötte képviselőjét Cambaceres herceg személyében és a belga király is képviseltette magát, a részvétnyilatkozatok között pedig Ferenc József császár, az orléansi hercegi család és az Egyesült Államok elnökének táviratai szerepeltek.

Ugyancsak az elhunyt kivánsága volt, hogy a Père Lachaise zsidó temetőjében levő sírja felett egyszerű emlékoszlopot emeljenek, amelyen csak „R” betű szerepeljen. Utóda Alfonz vette át a párisi ház vezetését.

Vajjon hogyan alakul ki a Rothschild-család sorsa az „öt frankfurti” elhunytja után...?

A Rothschild-család házassági politikája

Az utódok nem ismerték azt az atmoszférát, amelyben a nagy alapítók nevelődtek, nem ismerték a juuengasse szerény kis üzletét, ahol a pénz utáni hajszája atmoszférája uralkodott. Ők már palotákban születtek, olyan jövedelmek birtokában, amelyekhez minden fáradság nélkül jutottak. Ők úgy számították, hogy a gazdaság számukra öröklött égi jog... S miután nevelésük, környezetük más volt, megváltozott természetük is. Más passzióik voltak, mint ősöknek. *Náthán két kisebb fia: Nathaniel és Meyer nagyszerű sportemberek, híres vadászatok rendezői és hatalmas kiterjedésű vadaskertjeik országos hírességük.* Salamon fia,

Anselm a nagyvilági élet híve, aki ötvenedik életéig egyáltalában nem törődött az üzlettel, Nem tudta megszokni azt a tempót, amelyet édesatyja diktált a bank vezetésénél. Charles fia likvidálja a nápolyi házat és először Frankfurtban, majd Párisban a nagyvagyonuak gondatlan életét él. Alfonz, a párisi Rothschild-ház feje néhányszor igyekszik az üzleti életben sikereket elérni, azonban sokkal többet törődik hírneves festők munkáinak gyűjtésével, nagyvilági ember, aki színházakat alapít — de a bankélet titkai nem érdeklik...

És mégis akad a családban egy Rothschild, aki teljesen ősei példáját követi, aki minden erejével azon dolgozik, hogy atyja szellemében vezesse tovább az ügyeket. *Lyonelről van szó. Rothschild Náthán utódáról, a londoni ház vezetőjéről.* De az egyes országokbeli Rothschild-házak közötti egykori szoros kapcsolat meglazult. A cég nemzetközi jellege lassankint eltűnik. Az egyes Rothschild-házak mindinkább nemzeti vállalkozásokká lesznek. S a Rothschildok résztvesznek a különböző nemzeti megmozdulásokban.

Az ős még az „udvari ügynöki” címért harcol, utóda már öröklök a címet, az unokaöccsök, a bárói rangot örökölték, Charles fia Németországban képviselő lesz, míg Rothschild Lyonelből lordot csinál a királyi kegy. A megliszteltetések sorozatosan érik a Rothschild-ház tagjait...

És mégis bizonyos dekadencia észlelhető. Mi az oka? Bizonyos, hogy egy olyan körülmény van, amely hozzájárult ehhez: a Rothschild-család tagjainak egymásközött való házassága... Lyonel feleségül veszi Charlotte unokahugát, Charles leányát, Nathaniel James egyik leányát veszi el, míg két leányát Lujzát és Charlottát Meyerhez, Charles fiához, illetve Anselme Salamon fiához adja feleségül. Adolf, Charles második fia Anselme leányát Juliát vette el és Alfonz Leonora, Lyonel leányának férje lesz. Valóságos vigjátéki helyzetet teremt a sors, a rokonsági szálak úgy összehogóznak, hogy tudósnak kell lennie, aki rá tud jönni arra a komplikált rokonsági viszonyra, amely a Rothschildok harmadik generációja között keletkezett. Ez a családi összeházasodás pedig dekadenciát eredményez...

Meyer Amschel az óvatos bankár itt elszámította magát, a családi vagyont sikerült ugyan összetartani, de sokkal súlyosabb veszélyt zudított utódai nyakára...

Az ujhori Krózusok sorsa...

A visszacsésnek súlyos jelei mutatkoznak. A nápolyi, sőt maga a frankfurti ház, ahonnan világhódító utra indultak a Rothschildok, eltűnik. Olaszországban az 1870-es egységesítés után a nápolyi Rothschildok Cavour ellen foglalnak állást és ennek tulajdonítható, hogy kénytelenek likvidálni az ottani érdekeltségeket. Képviselőt létesítenek Rómában, Rothschild Adolf pedig Párisba költözik. A római képviselőt azonban teljesen jelentéktelenné vált az idők folyamán. Nem is családtag a római megbízott, akinek sem hatásköre, sem tekintélye sincs.

A frankfurti házat is utoléri a végzet. A gazdasági élet Berlinben összpontosul, Frankfurt jelentősége mindinkább csökken. A családi tanácskozásokon már régebben szóba került egy berlini bankház létesítése, de a tervet szentimentális körülmények buktatták meg, a család nem akarta csökkenteni a frankfurti székház jelentőségét és inkább lemondott Berlinről. Ennek a szentimentalizmusnak, amely oly ritka a Rothschild-család történetében, súlyos következményei támadtak. Amikor már belátták az elkövetett tévedést, hiányzott Rothschild Náthán zsenialitása és talpraesettsége, hogy a hibát helyrehozhassák.

(Folytatjuk.)

Vertreter

mit langjährigen Erfahrungen mit moralischer und evtl. materialischer Garantie sucht Vertretungen von Inländischen Fabriken, für Bucarest evtl. Provinz. Textil Galanterie u. andere Artikel evtl. Alleinverkauf. 509

Angebote Căsuța Poștală 219. Bucarest.

Színház — Irodalom — Művészet

* A színház jövő heti műsora sokat ígér. Két nagyon értékes ujdonság is szerepel a műsoron. Dosztojevsky világhírű regénye: a „Bűn és bünhődés”, valamint Békefess Nagy Pálnak, a Király Színházban több mint egy évig játszott, szenzációs sikerű operettujjdonsága: az „Ömeltósára sofförje”.

* A János vitéz felújítása az aradi Városi Színházban. Szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg a „János vitéz” felújítását, amely szenzációs meglepetéseket, újítást és Felhő Ervin mesteri rendezését és ötletes beállítását fogja dicsérni, aki ezt a felújítást emlékeztetésképpen akarja tenni Arad közönsége előtt. Huska szívhez szóló alakítását Erényi Böske, a gonosz mostohát Gömörly Emma, Bagót Szabó Gyula, a francia királyt Felhő Ervin, Kukorica Jancsit Súlyom Győző alakítja. A darab többi szerepeit: Jávor Alfréd, Kozma Hugó, Olasz Lajos és Tompa Laci játsszák. A „János vitéz” vasárnap délután 3 és este 9 órakor van műsoron, mindkétszer rendes helyárrakkal.

* Hétfőn este ingyen mehet színházba. A színház igazgatósága ajándékképpen a hétfő esti „Tabáni orgonák” operett előadására minden megváltott jegy mellé egy ingyenülést bocsát rendelkezésre. A színházbajárás tehát már nem okoz gondot, mert — ha az ötlet beválik — minden hétfőn este menyasszonyát, feleségét, anyját, apját, fiát, vagy leányát ingyen viheti színházba.

* A Kölcsey-Egyesület megnyitó irodalmi délutánja jövő vasárnap, november 18-án lesz a Kulturpalota nagytermében. Változatos és tartalmas műsorról indítja meg a Kölcsey-Egyesület kulturpalotai előadássorozatát. Nagyjelentőségű gondolatlatl vezeti be az első előadást az erdélyi evangélikusok nagytudományú püspöke: Frint Lajos, a Kölcsey-Egyesület társelnöke. A messzetávlatokra mutató fejtegetések címe: „Nem szabad megállnunk a művelődésben”. Évek óta közkedvelt előadó lép ezután a Kölcsey-Egyesület dobogójára. Tabéry Géza író, aki félórás beszédben fog megemlékezni az Erdélyi Magyar Írói Rend fájdalmas veszteségéről, amely a nagytehetségű költő, Szombati Szabó István korai halálával érte. Ugyancsak Tabéry fogja az elhunyt Aradon is ismert és nagybecsült lugoji református pap hagyatékából néhány maradandó értékű versét elmondani. Tabéry két előadása között a Kölcsey-Egyesület tagjai újra fognak gyönyörködni annak a fiatal művészasszonynak az énekében, aki az elmúlt télen oly elragadó hatással mutatkozott be az aradi közönségnek. A római katolikus liceum rajztanárának felesége, Hajósné-Gábor Györgyi Thomas: „Mignon” operájából Filin áriáját és Mulder: Staccato-polkáit fogja énekelni. Ennek a számnak művészi értékét nagyban emeli, hogy a zongorán is művészköz fogja kíséreni. Fenyőné-Molnár Erzsébet ismert zeneitanárnő. Rövid befejező beszéddel teszi majd teljessé az emlékedett hangulatot Fischer Aladár elnök. Belépti jegy a Kölcsey-Egyesület megnyitó előadására — mint a többi kulturpalotai előadásra — az utolsó tagigazolvány.

Két szép „HAPAG“-utazás karácsonykor és újévkor

Németországba (Berlin, Hamburg, Drezda).
December 23—január 3-ig Lej 11.800.—

Budapest—Wien
December 24—január 2-ig Lej 7700.—

Rendkívül érdekes utiprogramm. Minden költség beleszámítva. Információ, prospektus, jelentkezés a

Hamburg—Amerika Linie S. A. R.
képviselőténél:

Künstler Utazási és Vízumirodában

Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon 86.

Az ismeretlen lány — ismeretlen históriája

Molnár Ferenc az életből vette új darabjának témáját — A judendorfi szanatórium volt igazgató-főorvosa elmeséli a „trieszti lány” megható történetét — Anniét az életben Montanelli Liának hívták — Könnyüvéru lány volt, amikor titka kiderült, mérget ivott és meghalt

Budapest, 1934. november 9.
(Copyright by Jób Paál.

Honnan veszi históriáit és figuráit az író?
Az életből.

A hallgató vagy az olvasó, aki véresre tapsolja tenyerét egy sikerekben gazdag premier izgalmas jelenetei után, vagy éjszakákat virraszt a regény mellett, alig sejtí, hogy a regényhősök itt ugrálnak körülötte az uccán, a kávéházban, a fűtetlen szobák vetetlen ágyai szélén, vasuti indóházak zsufolt várótermeiben. A világirodalom minden nagy regényének éltek és élnek az alakjai: vannak, akikről tudunk, még többen akadnak, akik titkukat elvisszik magukkal a sírba.

Egon Caesar Conte Corti a Blanc-testvérekről írt könyvében bemutatja nekünk azokat a figurákat, akik *Dosztojevszkij* regényében vesztették el utolsó tallérjaikat a hamburgi kaszinó rulettasztala mellett. *Lehár* Ferenc maga mesélte nekem, hogy valamennyi operettjének históriáját átélte maga is és egy évvel ezelőtt Temesvárott, a Begapartján egy gabonarakár fűlledt levegőjű, deszkával körülkerített irodájában magam is beszéltem gyűlvészi *Dadányi* György egykori huszárfőhadnaggyal, akinek életéből *Biró* Lajos a *Hotel Imperial*-t megírta.

Molnár Ferenc munkái közül egyesegyedül a *Pál-uccaj fiúk*-ról tudta eddig a nyilvánosság, hogy alakjai ott hancuroztak a józsefvárosi grundon. De hogy a *Lillom*, a *Hattyu*, a *Farkas*, a *Testőr* és a *Jó tündér* mikor, hol és kikkel estek meg: arról csak az író tudna beszélni.

Ha akarna...

Az *Ismeretlen lány*, amelyet robbanó siker jegyében mutatott be szombaton este a Víg-színház, *Darvas* Lilivel a főszerepben — nem kitalált történet. (Valamennyi figurájuk él, egy nagy részük életben van még ma is.) És megtörtént maga az eset is, majdnem szakasztott úgy, ahogyan azt Molnár Ferenc a színpadra vitte.

Talán tíz év óta meleg barátság fűz engem egy kedves osztrák doktorhoz. *Feiler* Károly főorvos nevét ismerik ezen a nagy darab földön, aminek egykoron az volt a neve: osztrák-magyar monarchia. A doktor ur még békében teremtette meg a Grác melletti Judendorfból Purkersdorfbá ment, ma pedig a schönbrunni park mellett, Bécsben, a Hietzingben van egy szanatóriuma. Dolgozószobájának falán egyetlen egy kép van, 1911. augusztus 31-én rajzolta ezt a képet *Carl Josef*, a ma már neves osztrák portrélista és az üveg alól Molnár Ferenc karakterisztikus arca mosolyog ránk.

Dus fekete haja volt még akkor Molnár Ferencnek és a vonásai jóformán nem változtak semmit. Az író meleg ajánlással adta át a képet a doktornak, akit vagy két héttel ezelőtt meglátogattam Bécsben. Nevetve jegyeztem meg: „Judendorfból és Purkersdorfból egyedül ez a kép díszítette az ön szobájának

falát, ugyilátszik itt, Hietzingben is hü maradt a tradícióhoz!”

Azt felelte erre Feiler dr: „Ennek a képnek most különös aktualitása van. Akkor készült, amikor

Molnár Ferenc Judendorfból átélte azt a csodálatos történetet, amelyet a színpadra vitt. Mert az „Ismeretlen lány” nem kitalált mese.

Huszonhárom évvel ezelőtt, 1911. augusztusában Judendorfból történt meg. Azok az alakok, akik Molnár darabjában szerepelnek, ott éltek az én szanatóriumomban.”

Mosolyogva teszi hozzá: „A szanatórium főorvos, akit *Rajnai* Gábor alakít a budapesti Víg-színházban — én vagyok. Az én alakomat nem először dolgozta fel Molnár Ferenc. Szerepelek én a *Farkas*-ban is, amelyet ugyanebben az időben írt meg nálam az író... Van aztán egy darabja, a *Füldömester*, ez Judendorfból játszik. Még korábban írta. Huszonhárom évvel ezelőtt a fiatal Molnár már világhírű író volt. Az *ördög* és *A testőr* sikeréről beszélt az egész világ... *Kálmán* Imrével, *Lakatos* Lászlóval és *Lázár* Miklóssal volt akkor Judendorfból, de egyedül én tudtam csak, hogy eljön az idő, amikor Molnár színpadra viszi a szerencsétlen Lia történetét.

Mert az ismeretlen lányt, akit a darabban Anniának hívnak, az életben Liának nevezték. De nem ez volt az igazi neve. Hogyan hívták őt eredetileg: erre már nem emlékszem. Pozsony vidékéről származott, korán elzülött, könnyüvéru nő volt Triesztben. Az én intézetemben mint *Lia Montanelli* szerepelt. Egy

Az egykori regényhősnő alakja megelevenedik a színpadon

A história akkor ért véget, amikor Lia barátja — akinek tudomására jutott a leány judendorfi szereplése — beszűntette a pénzküldést és őt visszarendelte Triesztbe. Lia el is utazott és odahaza lett öngyilkos. Nem lőtte magát agyon, hanem mérget ivott. Talán pár héttel a judendorfi szép napok után. Mi volt az öngyilkosságának közvetlen oka: nem tudom. Bizonyára az, amit Molnár Ferenc olyan meghatóan dolgoz fel az *Ismeretlen lány*ban. Molnár Ferenc az író figyelmével kísérte Lia életét. Figyelte a lányt. Én tudtam, hogy a színpadra kerül még Montanelli Lia regénye. Minden Molnár-darabnál azt hittem: most kerül sor erre a históriára, amit husz évnél régebben hordoz utjain magával az író.

Ez a kép itt a falon emlékeztetett engem állandóan a dátumra, amikor Lia regénye Judendorfból lejátszódott.

Molnár Ferenc nemcsak a kitűnő író, hanem a megértő ember szívével vitte színpadra a történetet. Azt, amit az élet termelt ki és az élet ajándékozott a részére. Montanelli Lia tragédiája előtte játszódott le és

csodálatos, hogy közel egy negyedszázad alatt nem halványultak el az író lelkében a tragédia valóban élt és részben még ma is élő alakjai.

Pontosan addig volt a szanatóriumban Molnár

Erika hordozható írógép

a magánháztartásban is nélkülözhetetlen.

MERSEKELT HITEL

ERIKA

írógépvállalat.

Arad, Gen. Berthelot-u. 8. A színházzal szemben. Telefon 393. 4804

Irodai és üzletberendezés

íróasztalok, Wertheim-kassza, írógép, állványok, pultok, látrák, üvegfal stb.

Jutányos áron eladó. 4807

Megtekinthetők: **Bruckner Sándor** cégnél, Str. Consistoriului, Neuman-palota.

10 kgr. fával fűt egy normál szobát 24 órán át.

Gyártja: **Szántó Dezső és Fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kerjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: **Csetey & Seltz** vasárkereskedés Arad

gazdag barátja, egy ismert trieszti gyáros küldte őt Judendorfbá. Ez a gyáros még ma is él. Néha szoktam őt látni. Nálam a Lia ugy szerepelt, mint ennek az előkelő gyárosnak távoli rokona. Az előéletéről nem tudunk semmit. Szeretreméltó modorával mindenkit elbájolt és nyugodtan mondhatom, hogy hamarosan szerelmes lett belé az egész szanatórium. Valaki aztán felismerte. Beszélni kezdtek róla, hogy a Lia egy trieszti lokálban nem fukarkodott a szerelmével. Amde egy

aktív generális és egy előkelő alexandriai nagykereskedő védelmükbe vették őt.

Az alexandriai kijelentette, hogy minden Liát ért sértést megtorol... Az a szerelmi história, amiről Molnár ír, valóban megtörtént. És nem kitalált mese a rendelőmben való szembesítés sem. A postamester azonban az életben nem postamester volt, hanem egy vasuti hivatalnok. Vasárnaponként a posta nem kézbesítette ki akkor a telegrammokat, hanem ezek az állomásra érkeztek. Lia azzal a vasutassal kezdett ki, aki a sürgönyöket felvette. Ez sikkasztotta el a barátjától hozzám érkezett sürgönyt. Szegényt ki is dobták az állásából... Mi történt vele, nem tudom...

Ferenc, mint a trieszti lány. Az öngyilkosságról már később értesült. Amikor egy év múlva újra eljött, én meséltem neki, hogy a Lia mérget ivott. Őt is megdöbbenette az eset, akár csak engem. Sajnáltam a lányt, aki jobb sort érdemelt...

Feiler főorvos urnak megígértem, hogy beszélgetésinkről nem adok hírt a premier előtt. Hozzám írt levelében meg is indokolja kérését. „Nem szeretném — írja többek között — ha Molnár Ferenc indiszkréciónak venné nyilatkozatomat. A premier után szívesen nyilatkozom...”

Annie igazi nevét csak tegnap tudtam meg tőle, amikor telefonon felhívtam Pestről. A víg-színházi nagy sikerre büszke volt ő is...

Elvégre az *Ismeretlen lány* sikeréhez köze van a judendorfi szanatórium egykori igazgatójának is.

Aki huszonhárom év óta várja a napot, amikor Montanelli Lia, a trieszti lány megjelenik a színpadon. És sikert arat itt is, szakasztott úgy, ahogyan 1911. augusztusában meghódított mindenkit a Grác melletti csöndes szanatóriumban...

Paál Jób.

Fotolaboratoriumomat

ujjonnan felszerelve

november 1-től áthelyeztem

Str. Iosif Vulcan 6. alá (Therapia szanatórium mellé) ahol

előhívásokat ingyen eszközölök.

RUHM ÖDÖN

tényképész.

4670

SPORT

Nemzeti bajnokság

A-csoport: Universitatea - AMEFA,
B-csoport: CAA - RGMT

Vasárnap nagyszabású futballesemények kerülnek lebonyolításra Aradon és pedig a nemzeti bajnokság mindkét csoportjában fontos meccsek vannak műsoron. Az A) csoportban az Universitatea lesz az AMEFA vendége és a két csapat mérkőzése nagy küzdelmet ígér, amely remélhetőleg a fair játék keretein belül fog lefolyni. A mérkőzés jegyei elővételben vasárnap délelőtt a Fehér Kereszt-szálloda hályájában kaphatók.

A CAA-pályán az atléták a RGMT együttese ellen meccselnek és miután a CAA-nak ez az utolsó alkalma a pontszerzésre, a sárga-fehérek bizonyára mindent beleadnak ebbe a mérkőzésbe, hogy esetleg elkerüljék az utolsó helyet. Ez a mérkőzés délelőtt 11 órakor kezdődik. A vasárnapi meccsekről alább adjuk a részletes biróküldést:

Gloria-pálya: 8.30 óra SGA ifj.—Tricolor ifj., bíró Gábor. 10.15 óra SGA II.—Gloria II., bíró Sasu. 13 óra SGA—Intelegerea, bíró Burdan, határbírók Staicu és Ujj. 15 óra AMEFA—Universitatea, bíró C. Iiescu, határbírók Kalmár és Macean.

CAA-pálya: 9.30 óra CAA II.—Olimpia II., bíró Fürbacher. 11 óra CAA—RGMT, bíró Sebesan, határbírók Karlich és Varga. 13.15 óra Soimi-CFR II.—Juventus II., bíró Fock. 15 óra Soimi-CFR R. A.—Transilvania, bíró Chiral, határbírók Pfeiffer és Mágori.

Tricolor-pálya: 9 óra Astra ifj.—Fortuna ifj., bíró Probst. 13.30 óra Intelegerea II.—Tricolor II., bíró Pálmás, határbírók Gencs és Schneider.

Transilvania-pálya: 10.30 óra Transilvania II.—Hakoah II., bíró Marita.

Banatul-pálya: 14.30 óra AMEFA II.—Banatul II., bíró Höhn.

O Megalakul az SGA ping-pong szakosztálya. A SGA asztali tenisz szakosztálya megkezdte működését a klubhelyiség feletti nagyteremben. A szakosztály hétfőn este alakul meg, 7 órakor, a klubhelyiségben, amelyre a ping-pont iránt érdeklődőket (hölgyeket is) tisztelettel meghívják.

O Ma este lesz az SGA szezonzáró vacsorája a Karácsonyi-féle Városi étteremben. Vendégeket szivesen látnak, teríték ára 40 lei.

O Radu Istrati vezet a CAO—Ripensia meccset. A vasárnap Oradeán lebonyolításra kerülő Ripensia—CAO mérkőzést Seliceanu Gligor cluji bíró lemondta és helyette Radu Istrati bucuresti-i futballbíró fogja a meccset vezetni. Seliceanut állítólag 3000 lejjel megakarták vesztegetni és ez készítette a meccs lemondására.

O Középeurópai vízipóló-kupa. A cseh uszó-szövetség javaslatot tett a magyar, német és osztrák szövetségeknek egy közép-európai vízipóló-kupa alakítására, amelyben a négy ország bajnokságában az első két helyen végzett csapatok küzdenének egymással.

O A cseh bajnokságban még mindig a Zidenice vezet 12 ponttal. (7 mérkőzés). 2. Slavia 6 mérkőzés, 9 pont. 3. Viktoria Pilsen 7 mérkőzés, 9 pont. 4. Sparta 6 mérkőzés, 7 pont.

O Sonja Hennie november végén Evensen norvég gyorskorcsolyázóval együtt New-Yorkba utazik, egy nagyszabású jégünnepélyre. Az amatőrségével kérkedő világbajnoknő nem tölt sok időt az Újvilágban, mert december 20-ikán már megkezdődik Németországon, Hollandián és Csehszlovákián át vezető nagy turáját.

Szenzációs a nagy vidonság-katalogus a Löbl-könyvtárban

Román, magyar, német ujdonságok **kötetenként** is kaphatók. **havi díj 40.— lej.** 4571

ARUTĂRI

EZ A JELENET Önnel is megismétlődhetik...

..ha azonnal megtartja a sorsjegyet, amelyet a sorsjegyárús küld Önnek. A sorsjegyet visszautasítani annyit tesz, mint a szerencse elöl az ajtókat bezárni.

Ha egy sorsjegyet vásárol, minden osztályban 5 számmal és az egész sorsjátékban 17 számmal játszik.

Játszon az Allami sorsjátékon!

COLECTURILE PRINCIPALE
DIN ARDEAL, BANAT ȘI BUCOVINA

Localitatea	Colectura	Localitatea	Colectura
Arad	Banca Goldschmidt S.A. Casa de Păstrare Gen. Arad	Ciuj	Institutul Comercial de Credit
Brașov	Enkelhardt Alex.	Oradea	Banca Dacia S. A. Union S. A.
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehgiesser & Horowitz Noe Alfred	Tg. Mureș	Révész Ernest
Cluj	Banca Iiescu S. A. Economia S. A.	Timișoara	Banca Centrală, Casa de Schimb și Com. Banca de Scont Soc. pe Act. Banca Timișoarei și S. C. p. A.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

**EZ A JELENET A
GOLDSCHMIDT-BANKBAN
már többször megismétlődött!!
VEGYEN ÖN IS SZERENCSES
GOLDSCHMIDT-SORSJEGYET!**

Nyerni csak úgy lehet, ha van sorsjegye!!!
Postai rendeléseket a legnagyobb diskretiloval eszközöl

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ. 419

Aradi flók: Str. Bratlanu 3

Vegye sorsjegyét a **WAGONS-LITS//COOK** Menetjegyirodában
BIZALOM! 73 ARAD, Minorita-palota. 1972 DISZKRÉCIÓ!

Szerencseszámot kap, ha sorsjegyét az
Aradmegyei Takarékpénztárnál vásárolja!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradtól és Aradmegyétől száznégymillió lej kéri a pénzügyminiszter az országfejlesztési kölcsönre

Hunedoara-megyében az első nap hatmillió lej jegyeztek és fizettek be — Ott 60 millió lej jegyzésére számítanak — Beszélgetés a pénzügyminiszterium Aradon tartózkodó megbizottjával

Teljes erővel folyik az országfejlesztési belföldi kölcsön jegyzése, amelynek sikere érdekében minden lehetőséget elkövetnek a közgazdasági élet és az ország egész társadalmának vezetői. Ebből a nagy munkából Arad is kivészi a maga részét és a legjobb eredmény elérése céljából, úgy a pénzügyvilág, mint a köz- és magánhivatalok köreiből is, igen erőteljesen halad a propaganda. Már az összes nagyobb közintézmények megkapták a kölcsönre vonatkozó részletes felvilágosításokat és a propagandát elősegítő legfelsőbb utasításokat. A pénzügyminiszterium megbízásából már napok óta Aradon tartózkodik egy magasrangú tisztviselő, aki közvetlenül érintkezik azokkal, akiknél igen jelentékeny kölcsönjegyzésre számíthat, figyelembevéve az illetők nagy társadalmi befolyását, vagy jó jövedelmét és hatalmas vagyonukat. Volt alkalmunk beszélni a szóbanlévő, előkelő állású pénzügyi főtisztviselővel, aki a legmagasabb helyről kapta a kölcsönügyben az instrukciókat. Az illető mostanig nyilvánosságra nem került, alábbi feltűnést keltő adatokat közölte közgazdasági rovatvezetőnkkel:

— Több nap óta tartózkodom Aradon, ahová Déváról érkeztem, — mondotta a pénzügyminiszteri kiküldött. — Kizárólag a belföldi kölcsönjegyzés sikere érdekében utaztam és sajnálatos állapotot meg, hogy a 9500 lakóú Kis Deván és az Aradnál sokkal kisebb Hunedoaramegyében összehasonlíthatatlanul jobb a kölcsönjegyzési eredmény, mint itt. Deván és a gazdaságilag szintén meggyöngyült Hunedoaramegyében ugyanis már az első napon hatmillió lej jegyeztek és az összeget azonnal befizették az adóhivatalokba. Aradon pedig mindössze 350 ezer lej folyt be péntek estig a pénzügyigazgatósághoz, habár az egyik nagy bankfióknál több mint 800.000 lej jegyeztek, de a bank és az állami főpénztár között vita keletkezett a befizetés körül. A pénztinteztet ugyanis előzékenységből és a siker érdekében, a jegyzést végző üzletfél javára lemondott a banknak járó 5 százalékos jutalékáról, minden kölcsönkötvény után 5 lejről és megengedte, hogy az illető ezt azonnal levonja az általa befizetett kölcsönjegyzési összegből. A bank a jutalékkal megkisebbitett összegeket akarta befizetni a pénzügyigazgatóság főpénztárába, ott azonban nem fogadták el azokat, mert a jutalékok levonása, illetve kiegyenlítése iránt a pénzügyminiszterium még nem intézkedett és a főpénztárnak saját felelősségére nem fogadhatta el a jutaléklevonást.

— Mennyi összeg jegyzésére számít a pénzügyminiszter ur az egész országban? — kérdeztük.

— **Nyolc milliárd lejre** — válaszolta a magasrangú tisztviselő. — Azt hisszük, hogy **Aradváros és Aradmegye lakossága százmillió lej jegyezni és befizetni**, ha legalább

olyan lelkesedéssel viseltetnek az állam pénzügyei iránt, mint a kis Hunedoaramegye. Ön azt is kérdezi, **hogyan lehet száz millió lejre számítani Aradon és Aradmegyében most?** Erre azt felelem, hogy kellő megértéssel lehet ezt fizetni. Az alapos számítás a következő: **Aradváros és Aradmegye lakóinak száma 430 ezer s köztük összesen 86 ezer a családok száma.** Ennek negyedrésze, azaz 21.500 család teljesen szegény, de 64 ezer család feltétlenül megteheti azt még a mai viszonyok között is, hogy legalább ezer lej jegyezzen és fizessen erre a nagyfontosságú célra. A jegyzés ma a legjobb tőkebefektetés, ilyen magas

Tizenhétmillió lej konverziós tartozást töröltek az aradi telekkönyvben

— A törlések között szerepel Aradváros 12.800.000 forint volt adóssága is — A konverziós kötelezettségek teljesítésének meglepő eredményei Aradon

A városi és falusi adósságok rendezéséről szóló törvény tudvalevőleg kötelességüké teszi az adósoknak, hogy e hó 15-én kezdjék meg a törvényben és a végrehajtási utasításban előírt tőke- és kamatfizetési részletek kiegyenlítését.

Az Aradváros területén lakó konverziós adósok komoly megértését igazolja az a tény, hogy a november 15-ét megelőző hónapokban tömegesen tettek eleget fizetési kötelezettségüknek és mint az alábbi adatok igazolják, — amelyeket közgazdasági rovatvezetőnk jegyzett ki a telekkönyvből —

Junius elsejétől e hó 9-ig több, mint 200 tételben, 18 millió lej tartozást fizettek ki és a hitelezők engedélyei alapján a telekkönyv törölte a bekebelezett összeget.

A hitelezők nagy megértését is dokumentálják ezek a telhermentesítések, mert közülök igen sokan átértékelték a három év óta tartó pénzügyi bizonytalanság pénzügyi súlyát és követelésüknek elég nagy részét elengedték, csakhogy elősegítsék a viszonyok konszolidálását, tehát jelentős áldozatot hoztak az ország pénzügyi egyensúlyának és a hitelvisztaállításának érdekében.

Az általunk kijegyzett kisebb-nagyobb törlési tételeket, a pontosság kedvéért, alább részletesen közöljük, a nagyobb összegeket egyenként feltüntetve. Ez azért szükséges, hogy a közönség lássa: milyen nagy tartozásokat fizettek ki egyes adósok. Érdekes, hogy a törölt adósságok között szerepel Aradváros 12 millió 800 ezer forintos háborúelőtti bankkölcsöne is, amelyet több aradi és külföldi pénztinteztet folyósított a város összes ingatlanaira. Ez a hatalmas összeg már éveken át bonyolult vitákra adott okot, míg a konverzióval kapcsolatban ez a kérdés is megoldódott és

A.: X egy valóságos csoda! Mindig vidám, mindig jókedvű és mindig nőstény az oldalán és soha semmibaja nem történik.
B.: Egy kitűnő talizmány van: Primeros. Enélkül egy lépést sem tesz. 500

kamatot és jutalékot sehol sem adnak ma és az állam pontosan fizeti a kölcsön kamatait, tehát mindenkinek saját jól felfogott érdeke az, hogy megtakarított tőkéjét vagy nagy jövedelmének egy részét belföldi kölcsönbe fektesse. **Ha a 64.500 család ezer-ezer lej jegyez, akkor ez maga 64 millió lej eredményez. Ehhez kell még jegyzéssel hozzájárulni az Aradon és a vármegyében élő legvagyonosabb személyeknek, óriási forgalmu vállalatoknak, amelyeknek a jegyzése összesen körülbelül 40 millió lej, a fenti 64 millióval együtt tehát 104 millió lej a végeredmény. Ha figyelembe vesszük azt, hogy Hunedoaramegye és Deva lakói 60 millió lej fognak jegyezni, akkor igazán nem mondható soknak Arad és Aradmegye 104 millió leje.**

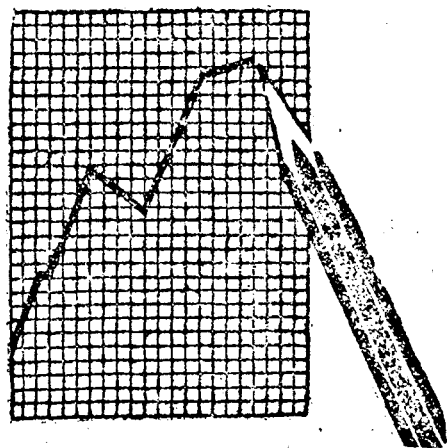
Eddig szól a magas helyről jövő érdekes információ, amely bizonyára sok tárgyalásra ad alkalmat.

Aradváros ingatlanai most megszabadultak a fenti terhektől. Sorrend szerint az alábbi összegeket törölték a telekkönyvben:

A 2695. iktató szám alatt 150 ezer lej, — a 2800. iktató szám alatt 760 ezer lej, — aztán 180 ezer lej, — 200 ezer lej, — 151 ezer lej, — 725 ezer lej, — 2 millió lej egy összegben, — 12 ezer dollár, — 100 ezer lej, 110 ezer lej, — 120 ezer lej, — 940 ezer lej, a 4478. iktató szám alatt 12.800.000 forint, — 190 ezer lej, — 1500 dollár, — egy millió lej, — 100 ezer lej, — 800 ezer lej, — 100 ezer lej, — 130 ezer lej, — 2 millió lej, — 150 ezer lej, — 130 ezer lej, — 110 ezer lej, — 150 ezer lej, — 320 ezer lej, — 100 ezer lej, — 169 ezer lej, — 1 millió 530 ezer lej, — 171 ezer lej, — 370 ezer lej, — 622 ezer lej, — 135 ezer lej, — 100 ezer lej, — 700 ezer lej, — 120 ezer lej, — 180 ezer lej, — 130 ezer lej. — Összesen 18 millió lej, a kisebbekkel együtt.

reklámélet

feljavítja az ön üzleti forgalmát
mert ötleteket ad, segít, informál

szervezte: Balogh Sándor

Évi 530 lei előfizetésért díj-talanul megkapja: németül — dr. Herman — németül — a reklám — című szakkönyvét, 300 oldal terjedelmű, 60 művelésképet, bolti ára 720 lei.

dohivatal: Budapest, Bávány ucca 12. szám

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és csengőtől elektromos fényjelzősekkel. Patinásírú kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sűrűzobben a rádióból közismert **Pertis Pali** és orgányzenekara muzsikál. A gyönyörű új télikertben táncos vacsorák, **Pityó** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—tól.

Teljes penzió P. 9.—tól.

A kereskedelmi miniszter nagyon jónak tartja az új külkereskedelmi rendszert

„A tisztességes exportöröknek jó ez a rezsim” — „Az exportált gabonáért készpénzt kell kapnunk” — A petroléumvállalatok saját üzemük számára behozott anyagokra külön engedély nélkül is felhasználhatják devizáikat

Románia közgazdasági közvéleményének ezidőszerint legfontosabb ügye az új külkereskedelmi rendszer, amelynek tudvalevőleg *Manolescu-Strunga* a szerzője. A különböző kereskedelmi, ipari és pénzügyi érdekképviseletek erős kritikában részesítették az új rezsimet és a kereskedelmi miniszter az egyik *bucuresti-i napilapban most részletesen válaszol az elhangzott bírálatokra*, amelyekkel szemben kimutatja, hogy az ő újításai egyenesen hasznosak úgy az államra, mint számos kereskedelmi és ipari kategóriákra.

— Ne türelmetlenkedjenek az exportörök és importörök — mondja *Manolescu-Strunga* — mert hiszen az új szabályzatnak a behozatalra vonatkozó része csak e hó 15-én lép életbe és így senkisé sem tudja, hogy az ártalmas-e reá nézve. Meggyőződésem szerint az új rendszer feltétlenül megjavítja a külkereskedelmi viszonyokat. Különösen az exportörök ne panaszkodjanak, mert hiszen az előbbi években az összes külföldi devizákat hivatalos áriolyamon be kellett szolgáltatni a Nemzeti Bankhoz, míg az új törvényrendelet értelmében a devizák jelentékeny részét maguk a kiviteli cégek is szabadon felhasználhatják. Senki se kritizáljon elhamarkodottan, mert arra semmi ok sincs.

A miniszter ezután sorra cáfolja a petroléum- és a gabonaexportörök panaszait. A petroléumvállalatok kritikáját utasítja vissza leghatározottabban, mert szerinte a tisztességes működésű exportörök meg vannak elégedve az új szabályokkal. A petroléumvállalatok a saját üzemükben szükséges külföldi műszaki cikkekre, nyersanyagokra és a külföldi részvényesek osztalékaira szükséges devizát a Banca Nationala külön engedély nélkül is felhasználhatják.

— A faexportörök meg vannak elégedve az új rendszerrel, mert a prémiumokat pontosan megkapják, amivel megelégedésüket érdemelték ki — mondta a miniszter. — A fakivitel rövid idő alatt az előbbinek kétszeresére emelkedett. Az állat és állati termékek, gyümölcs-exportcégek külön előnyökben részesülnek. Tudomásom van arról, hogy a kompenzációs prémiumengedélyek 25—30 százalékos felárral kerülnek forgalomba. Fokoznunk kell Románia kivitelét, újabb cikkekkel kell exportálnunk, amelynek alapján új devizákhoz jut a Nemzeti Bank. Semmi körülmények között sem engedem meg, hogy a külföldön aranyat érő gabona

nánk utáni vételárát a nálunk befagyott devizákból egyenlítsék ki a külföldi vevők. A gabonáért feltétlenül prima devizát kell kapnunk, mert azok nélkül az állam nem bír eleget tenni fizetési kötelezettségének. Elismerem — fejezte be nyilatkozatát *Manolescu-Strunga* — hogy az új rendszer még nem vált be teljesen, de mindenesetre megjavította a viszonyokat.

— A bíróságok által megállapított veszteség levonható az adóköteles jövedelemből. Néhány nappal ezelőtt részletesen ismertettük az adótörvény 32. paragrafusának a pénzügyi hatóságok által történt féves értelmezését és az ebből származó komplikációkat, amelyek miatt a kereskedelmi és ipari cégekre a mérlegben s üzleti könyvekben feltüntetett veszteségek után is jövedelmi adót állapítanak meg. A Bucurestiben működő központi pénzügyi bizottság (Comisia Centrale Financiare) több konkrét esetből kifolyólag tegnapi ülésén foglalkozott e fontos kérdéssel és kimondta, hogy az adótörvény 32. szakasza értelmében a bírói ítélettel megállapított veszteség nem tekinthető kétes (dubioz) követelésnek, tehát az adóköteles jövedelemből le kell vonni. A bizottság határozatát megküldte *Slavescu* pénzügyminiszternek, aki általános érvényű rendeletben hívja fel döntésre az összes kiviteli pénzügyigazgatóságok figyelmét.

— Az egész országban gyöngék a vetések. Bucurestiből jelentik, hogy hivatalos megállapítás szerint a túlságosan ősi idő miatt a vetések állása nem kielégítő. Ugyanis nagyon hiányzik az eső vagy a hó a veteményeknek.

— A kétes követelések tartalékolása. A pénzügyminiszter rendeletet küldött a pénzügyi adminisztrációhoz a kétes követelések tartalékolásáról. Az adótörvényben 3—5 százalékgig megállapított tartalékolási kvótát a kétes követelések rezerválása szempontjából 5 százalékban állapítja meg a rendelet, tehát a pénzügyi hatóságok az üzleti mérlegbe beállított 5 százalékos amortizációt a kétes követelések tartalékolására elfogadni kötelesek.

— A házbérszerződés blankettán is érvényes. Konkrét esetből kifolyólag az oradeai ítéletábrla kimondta, hogy a házbérszerződéseket a pénzügyi hatóság nem utasíthatja vissza azért, mert a szerződés néhány soros nyomtatott blankettán készült és a nyomtatott szöveget kézzel írással javították ki. Ebből ugyanis nem vonható le az a következtetés, hogy a szerződéssel a kincstárt ki akarták játszani.

— A cégrendszer elpusztult, mert a mesterek nem hirdethették áruikat. Tehát már akkor is tudták, milyen hatalmas jelentősége van a reklámnak, a hirdetésnek. Akkor tilos volt, ma már szabad. Arra pedig, hogyan kell hirdetni, megtanít a Reklámélet legújabb száma, amely most jelent meg. A pompás képekkel illusztrált folyóiratot *Balogh Sándor* szerkeszti. Kiadóhivatal: Budapest, V., Bálvány-uca 12. Előfizetési ára egy évre 530 lej. Kérjen mutatószámot!

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ. fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

Kérje mindenütt a

GOLF

BOROTVA-PENGÉT!

(Az acéllpar legfokozottabb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Vezérképviselő: **Fridmann Armin**

Oradea, Promenadă Eminescu 18. 3171

KÖNYVEK

A boldogságért fizetni kell. Asszony írta ezt a regényt asszonyoknak. Asszony a regény hőse is, egy kivándorló család 15 éves leánya. S a regény ennek a leánynak az utja, a sivar bérkaszárnnyából az élet nap-sugaras csucsai felé. Ez az út fővisekkel szegélyezett, főképpen azok számára, akik tulérzékeny idegekkel reagálnak a sors millió apróbb-nagyobb nehézségére. H. G. Carlisle eredetileg gépirónó volt, azután újságíró, majd színész lett. Előző regénye: „Vér a véremből” tette világhírűvé nevét. Igazi amerikai karrier. Regényeit ma már a világ minden nyelvére fordítják és rendszerint az év legnagyobb sikerei közé tartozik. A „Jó Könyvek” 14-ik kötete. Pantheon-kiadásban, 264 oldal, füzve 45 lej, vászonkötésben 72 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje a Pantheon-szendációk jegyzékét.

Arnold Hoellriegel: Szent Ilona. A Napoleon-irodalom tömkelegéből illatos, üde virágként emelkedik ki a nagy osztrák író most megjelent romantikus regénye. A száműzött császár és a szentilonai kislány a hősei ennek a bájos történetnek. Amikor a játékos kislányból nagylány lesz, veszi észre, hogy fűlig szerelmes a világverő hősbe, akit mindenáron meg akar szöktetni, hogy oldalán, fehér lovon vágatasson előre a csaták tüzeiben, újabb diadalokra. A remek kiállítású könyv Rózsavölgyi-kiadásban, gyönyörű fehér papíron, egészvászonkötésben 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje a „Márkás” könyvek jegyzékét.

Edna Ferber: Cimarron. Ez a regény valójában Oklahoma állam története. Oklahomáé, amely egyike volt a legridegebb földrészeknek. És amikor megindult ide a népvándorlás, az amerikai ekhósszekerek sokasága, rajtuk az újjvilágot kereső vándorok új nomádja, akkor egyszerre megváltozott Oklahoma arca. És ettől a változástól kezdve vetődik fel érdekesen a Cimarron-regényből az új Amerika arca is. Pantheon ismert szép kiállításában egészvászonkötésben, 400 oldalon 84 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje a Pantheon-újdonságok jegyzékét.

Meghívó.

Az aradi törvényszék elnökének, *Popescu János* urnak 1934. november 9-én kelt 5523. számú felhatalmazása alapján alulírott *Martin Coriolan* és társai, az Aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesületének tagjai Arad, Str. Consistorului 20. számú székhellyel, meghívjuk a nevezett egyesület tagjait, jelenjenek meg az 1934. november 18-án reggel 9 órára összehívott

rendkívüli közgyűlésen,

amelyet Aradon, a volt Erzsébet-mozgó Arad, Calea Andrei Saguna 84. sz. a. nagytermében tartunk *Popescu Péter* munkügyi vezérfelügyelő ur elnöklété alatt.

NAPIREND:

1. A közgyűlés elnökének bevezetője.
2. A jelenlegi vezetőség elmozdítása és az új vezetőség megválasztása, amely a régi helyébe lép.
3. Az egyesület tagjainak egy olyan biztosító intézetnél történő viszontbiztosítása, amely előnyösebb feltételek mellett az egyesület összes tagjait veszi fel.
4. Interpellációk és indítványok.

Egyben tudomásukra hozzuk a tagoknak, hogy abban az esetben, ha a rendkívüli közgyűlést 1934. november 18-án nem tudnánk megtartani, mert nem jelentek meg az alapszabályoknak előírt számban a tagok, úgy a gyűlést 1934. november 25-ikére reggel 9 órára halasztjuk, amikor is a megjelentek számára való tekintet nélkül tartjuk meg fentjelzett helyiségben és napirend mellett a közgyűlést.

Arad, 1934. november 10.

Martin Coriolan
a közgyűlés összehívásával megbízott tag.

A világ körül

„RESOLUTE”

3 csavaru luxus gőzessel.

Ez az öt szám:

60.000 kilométer

40 kikötő

29 ország

136 nap

1750 dollár

önmagától beszél.

Ha azonban bővebbet akar megtudni, forduljon a

Hamburg-Amerika Linie
képviselőéhez

Künstler Utazási és Vizumirodához

Arad, Bul. Regina Maria 24. — Telefon 86.

HAPAG világkörüli utazás —

461 az utazások királynője!

Neon fényreklámot

tervez és
készít

4680

MATÚZ

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, NOVEMBER 11.

Bucuresti, 19.15: Corologos-jazz, 20.20: Lengyel zene lemezek, 21: Cotroceni, hathangu férfikar. Román népdalok, 21.30: Rádiózenekar, 22: Sport, 22.15: Rádiózenekar, 23: Hírek. — Budapest I, 10.15: Hírek, 11—12.10: Róm, kath. istentisztelet, 12.15—13.15: Evangélikus istentisztelet, 13.30: Közvetítés a Petőfi-házból, 14: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara, Közben 15 órakor a bécsi rádióállomás műsora. Közvetítés az asperni repülőtérrel, ejtőernyőrepülésről, 16.50: Hütter Pál gordonkázik (zongorakísérettel), 17.30: „Tompa Mihály költeményei“, Elmondja T. Monostory Mangit, 18: Budapesti Koncert Szalonzenekar, 19.10: „Amikor a függöny legördül“, Zagon István csevegése, 19.45: Hanglemezek, 20.45: „A valóság és költészet“, Surányi Miklós csevegése, 21.20: Sporteredmények, 21.30: Szedő Miklós énekel (zongorakísérettel), 22.15: Hírek, sporteredmények, 22.35: Rendőrzezenekar, 24: Louis Tynaire festőművész francia és magyar nyelven szól magyarországi emlékiről. Utána: Jazz-zenekar. — Wien, 9.40: Lemezek, 10.35: Főpapi mise, 12.30: Szimfonikusok, 13.40—15: Bécsi operettek nyitányai és keringői, 18: Fuvólemezek, 19.05: A Svájc—Ausztria labdarugómérkőzés riportja, 20.20: Rawicz és Landor kétszongorás játéka, 21.05: Schiller: Stuart Mária, 5 felvonásos szomorujáték, 23.05: Rádiózenekar, Utána: Pauscher-jazz. — Berlin, 19.30: Könnyű fuvózene, 20.40: Sport, 21: Thuill: Lobetanz, meseopera, 22.30: Deutschlandsender, 23: Hírek, Utána: Frankfurt. — Breslau, 17: Lovassy Edit és Kring Olga mezzoszoprán, Vakots Margit szoprán, Murányi Erzsébet és Zitta Emma énekesnők, Ignáth Gyula basszista, Bisztriczky Tibor hegedűművész, a Magyar Kamarazene Nyolcas és a Budapesti Hév, zenekar hangversenye. — Leipzig, 19: Vidám óra, 21: Szórakoztató zene mezzoszoprán- és fuvolaszóval és kamarazeneekkel, 22.30: Deutschlandsender, 23: Hírek, Utána: Hamburg. — Milano, 20.30: Lemezek, 21: Hírek, Lemezek, 21.45: Róma. — Pozsony, 17.15: Magyar műsor, 20.20: Brünn, 20.55: Prága, 23.15: Magyar hírek, 23.30—24: Táncklemezek. — Róma, 21: Lemezek, Hírek, 21.10: Lemezek, 21.45: A fővárosi rendőrség zenekara, 23: Könnyű- és tánczene, 24: Hírek. — Varsó, 20: Hangverseny, 21: Szimfonikus zenekar, Sztompa zongoraművésszel, 21.45: Hírek, 22: Vidám est, 23.30: Lengyel dalok és táncok lemezek.

HÉTFŐ, NOVEMBER 12.

Bucuresti, 19.15: Rádiózenekar, 20: Felolvasás, 20.20: Modern zeneszerzők lemezei, 20.45: Felolvasás, 21: A Zene Barátai négyes játéka, 21.30: Felolvasás, 21.45: Igy Pja énekel zongora- és gitárkísérettel, Gitároz: Vamasescu, 22.15: Kamarazene lemezek, 23: Hírek, 23.30: Stefanescu-zenekar vendéglőből. — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 10.45: Hírek, 11: „Régi magyar gyermeknevelés“, 11.40: „Tíz perc egészségügy“, (Felolvasások), 13: Déli harangszó, 13.05: P. Ritter Olga és Jákó Béla énekel (zongorakísérettel), Közben kb, 13.30: Hírek, 14.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara, 17.10: „Utazás Kréta szigetén“, 18: „London, a gyermekek paradicsoma“, 18.30: Hochstrasser Ferenc fuvolázik (zongorakísérettel), 19: Német nyelvoktatás, 19.30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara, 20.30: „A vérmedve elejtése“, 21.05: A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése, Ez a közvetítést a bécsi és bucuresti-i rádióállomás is átveszi. Utána kb, 23.30: Hírek, időjárásjelentés, 23.50: Hanglemezek, Utána: Perti Pali és cigányzenekara muzsikál. — Bécs, 13: Rádiózenekar, 17.10: Művészlemezek, 19: Spitzmüller Mária szoprán énekel, 20.30: Bemondás szerint, 21.15: Budapest, 23.30: Hírek, 23.50: Jecka-jazz Nagel énekel, Utána: Schrammelest dalokkal. — Breslau, 20: Délszláv népdalok lemezek, 21: Hírek, 21.10: Vigjáték, 22.25: Zene két zongorán, 23: Hírek, 23.30: Frankfurt, 24: Vidám est. — Köln, 20: Hírek, 20.30: Lemezek, 21: Hírek, 21.10: Hangképek zenével, 22.05: Korjus Milca énekel, Utána: Farkas Miska zenekara, Königsberg, 20: Baletzenek, 21: Hírek, 21.10: Szinmű, 23.40: Klemm Richard csellózik, 23: Hírek, 23.45: Le-

ROMÁN KIRÁLYI

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Az 1934. évi 4 1/2 %-os „Országfejlesztési Kölcsön“ Kibocsájtási Prospektusa

(KIVONAT).

1. Nyilvános aláírás után 1.000 névértékű kötvények bocsájtának ki kötvényenként 880 lejes árrban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsájtott régi járadékpapirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1.000 lejes kötvény évi 4 1/2 %-os kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás után váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntöke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

1 kötvényt	3.000.000 lejjel	azaz	3.000.000 lej
2 „ á	1.000.000 „	„	2.000.000 lej
4 „ á	500.000 „	„	2.000.000 lej
4 „ á	250.000 „	„	1.000.000 lej
46 „ á	100.000 „	„	4.600.000 lej
57 kötvényt összesen			12.600.000 lej

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvényre csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutalékkal váltják vissza és pedig:

az 1.000 lejes címleteket	1.200 lejért
a 2.000 lejes címleteket	2.400 lejért
az 5.000 lejes címleteket	6.000 lejért
a 10.000 lejes címleteket	12.000 lejért
a 20.000 lejes címleteket	24.000 lejért

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejjben fizeti ki az állam, a lej 10 milligram 0.900 finomságú aranyértékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

4470

A kötvények mentesek tovább az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések alól, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és azokat garanciakul és óvadéku elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken:

Pénzügyigazgatóság;

Állami, városi és községi adóhivatalok;

C. A. M. intézeti és fiókjai;

A Banca Naționala fiókja;

Postahivatalok;

Aradi Általános Takarékpénztár;

Aradmegyei Takarékpénztár;

Banca Victoria;

Banca Românească;

Banca Comercială Italiană și Romană;

Erdélyi Bank és Takarékpénztár;

Societatea Bancară;

Szebeni Takarékpénztár.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsájtási prospektusban található.

mezek, Utána: München. — Leipzig, 20: Mandolinzene, 21: Hírek, 21.10: A szimfonikus zenekara, Mildner zongoraművészével, 22.10: Hangjáték, 23: Hírek, 23.20: Régi és új indulók lemezek, Utána: Szórakoztató zene. — Milano, 21: Lemezek, Hírek, 21.45:

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék

BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 313

Hangverseny, 23: Vonósnyegyes Virgilio fuvolaművésszel, Utána: Lemezek. — Pozsony, 16.55: Mor, Ostrava, 18.10: Mozart: Esz-dur zongoraverseny, 19: Spuller zongoraművész játéka, 19.55: Prága, 21.25: Brünn, 21.40: Prága, 23.30: Lemezek. — Róma, 21: Sport, 21.10: Lemezek, 21.45: Hangverseny, Csak Bari: Görög est, 23: Tarka est, 24: Hírek. — Varsó, 21: Rádiózenekar Zynski zongoraművésszel, 21.45: Hírek, 22: A rádió szimfonikus zenekara Szmirnov tenorral, 23: Reklámmzene, 23.15: Táncklecke, 23.35: Tánczene.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Autóemelők kiváló, modern kivitelben leg- Kálmán A. Részvénytársaság, Arad előnyösebben szerezhetők be

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** :: szó 2 lei. ::
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

ROZMARINO. ITT AZ ŐSZ. SZERETEM A BARNA FÉRFIT jelígre levél van a kiadóban, kérem hétfőn feltétel nélkül átvenni 4788

SZ. GORJ DISZKRECIO-nak levele van a kiadóban. 4817

K. SLANYOS külsejű, csinosnak mondott creol, előítéleteken felemelkedett uriaszony, megértő kis pajtása lenne komoly, lélekben is gazdag, disztigvált u. a. ki szerényen támogatná s ki a nőben a lelket és az embert is keresi. Levelet „Női Diogenes” jelígre a kiadóba kér. 4801

NYERSKOSZTOS fiatal uriaszony, kimondott ur. eszmétárs lelkibarátságát keresi, akinél titkárnői teendőket végezne szerény díjazásért. Fizikai munkától sem félt. Levelet „Reformerek” jelígre a kiadóba kér. 4202

ALKALMAZÁS.

MINDENNEMŐ szücs munkát a legolcsóbban vállalok. Popovioi József szücs, Călea Radnei 4. 4779

HÉLYBELI nagy faterlep fa- és szén-ügyneköt keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4782

IRODISTANOT jó írással keres kereskedelmi vállalat. Ajánlatokat „Vállalat” jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba kérem. 4813

IDŐSEBB nő intelligens, románul beszélő, u. társnőt keres fizetéssel azonnalra. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4803

ALKALMAZAST nyerhetnék koroly, agilis férfiak és nők előkelő belföldi vállalatnál, ahol minden többleteltekítés nélkül nyugodt, biztos megelutést találhatnak. Egyedüli kellék szorgalom, megbízhatóság és agilitás. Írásbeli pályázatos, az eddigi foglalkozás, kor és pontos lakcím feltüntetésével „Megbízható” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába továbbítandók. 4811

MINDENES bejárónő, csak jobb nő, felvétetik. Dr. Wiener, Str. Eminescu 19. 4786

KERESÜNK azonnalra megbízható házi szolgát, egy konyhalányt és egy szobalányt Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4787

Tisztviselők

és tisztviselőnk könnyű üzletszerzésre fix fizetéssel felvétetnek. „Gloria” Strada Consistoriului 46. Jelentkezés 9-10 között. 4798

LAKÁS.

Lépcsőházi bejáratú elegánsan berendezett két egymásbanyiló közvetlenül fűrdőszobával, két személynek is megfelelő világos szobák kiadók a centrumban Str. Take Jonescu 1., földszint, szemben a lépcsővel, egész nap megtekinthető. 4775

Különbejáratu butorozott szoba, fűrdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. emelet. 4718

Keresek május 1-re 4 szobás, fűrdőszobás magánházat, vagy földszintes lakást, a város központjában. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek „Május 1.” jelígre. 4739

Abszolút modern 3 szobás lakás belvárosban azonnalra kiadó. Szivességből Halmainál, Str. Eminescu 9. 4777

CLUBHELYISÉGET keresünk 2-3 szoba vagy terem belvárosban. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4780

ÖTSZOBÁS MODERN LAKÁSRA május 1-re ajánlatokat kér Sincai mérnök, Bulev Dragalina 4. 4789

LÉPCSŐHAZI bejáratú, belvárosban, butorozott szobát keresek. Cimeket „Diszkrét” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába 4796

HAROMSZOBÁS uccai lakás azonnalra kiadó. Str. Dr. Romul Velteu 18. 4812

BUTOROZOTT szoba kiadó. Bul. Carol 81. földszint. 4799

UJ HAZBAN 3 szobás modern lakás december 1-től kiadó Harle Chend. Bővebbet Str. Marasesti 11.

ÜZLETEK.

Kiadó helyiség

régi fűszerüzlet főpostánál Str. Iosif Vulcan 1. házfelügyelőnél. 4815

OKTATÁS

NÉMETET, FRANCIÁT, biztos sikerrel, olcsón tanít Puy Leonka, Str. Consistoriului 7. II em. 4790

Franciát, németet új módszerrel olcsón tanítok, csoportokban is. Str. Unirei 1., földszint, 3-as ajtó. 4591

VÉTFEL ÉS ELADÁS.

Csanádi betétkönyv kerestetik! Százalék megjelölésével „Kézpénz I.” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába! 4800

3 lejért ujbor karcos, must, 6-borok kaphatók Messzer, Str. V. Stroescu 7. 4806

SZALONGARNITURA, Biedermayer, kitűnő állapotban eladó. Str. Colonel Paulian 5-7., ajtó I. (Liget mellett.) 4810

TÉLI ruhákat, kabátokat legszebben fest tisztít valamint vállékokat legolcsóbban fényez 4438

KNAPP

Str. I. Bratiannu 11. modernül berendezett váll-lata Str. Ep. Radu 10

Parkirozáshoz, Kertdiszítéshez

Diszfények nagyon sok változatban, Buxusok, Dizsák, Dizsacserjék, Örökzöld és dísznövények, Clematis több színben, sok szép faj, kaszocserje évelők, magarózsák, babarózsák, előnyös beszerzési forrása 4565

SZABÓ falkola, Pancota.

KOMPLETT, jó állapotban lévő olajmalmi berendezést keresek megvételre. Ajánlatokat „Olajmalom” jelígre kérem az Aradi Közlöny kiadóhivatalának beküldeni. 4767

NÉMET-SPITZ és dogg kölykök eladók. Gyarmathy, Muresel. 4769

KEVESET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kérek. 4749

ÍRÓGÉPEK,

SZAMOLOGÉPEK,

Nationalkasszák

Jókarbantartása, javítása, ujjaalakítása szavatosság mellett. Az ország legrégebbi, legmodernebbül berendezett 4619

JAVITO ÜZEME

működik óta a legkiválóbb szakmunkások közreműködésével.

SZEGFŰ ARAD

Str. Fratianu 7. Telefon 111

PUHA OLOM megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Leszállított árban eladók: Komplet ebédli 3500 leltől, bőrgarnitúra 8000 lei, hál. szobák 8500 leltől, pianino, szongorák, előszobafalak, meidinger kályha, íróasztal, könyvszekrény, matracok, vitrinek, varrógépek, csillárok, gyári és valódi szőnyegek, álló lámpák, asztalnemű és ágynemű, festményes, dísztárgyak, ezüstenemű stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timsoraai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dacia mellett. 4539

Pléh- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

INGATLAN.

ELADÓ 158 négyzetű telek a Str. Dorobantilor 68. sz. alatt közvetlen az Ungrean-ház mellett. Érdeklődni: Városháza, 96. számú szoba.

Feltűnő alkalmi ház eladás!

Belvárosban, piac központján maszszív, teljesen alapincézett emeletes ház 4 lakással, részben parkettás, fűrdőszobás, parkirozott és gyümölcsös udvarral 875.000 lejért eladó.

Kizárólagos megbízott: HAASZ-iroda, Arad, Str. Eminescu 20-22 sz. Ezenkívül a belvárosban és közelében bér- és magánházak, villák, Arad határában és a megyében szántóföldek, Arad hegvalán 2-10 holdas szőlők kolnával és felszereléssel, eladók. 4785

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

HATSCHEK

Ingatlanforgalmi Irodája

BULEV. CAROL 46. (a Banca Nationala és az Ipartestület között.)

ELŐNYÖS INGATLANAJÁNLATAI:

1. Str. Consistoriului tálán emeletes, fűrdőszobás, 12 lakással, 1.300.000.
2. Főtérben emeletes, jókarban, parkettás, fűrdőszobás lakásokkal, 1.500.000.
3. Ref. templom közelében emeletes, több bérleménnyel, nagyobbrész fűrdőszobás lakásokkal, jó hozam, 900.000.
4. Központhoz közel emeletes, 4x4 szobás, parkettás, fűrdőszobákkal, esslingeni redőnyök, 1.200.000.
5. Színház közelében emeletes, több bérleménnyel, 82.000 hozam, 800.000.
6. Piata Catedralieihez közel 2 uccára nyíló, 1x3 szobás, fűrdőszobás, 2x2 szobás, 4x1 szobás, 425.000
7. Ugyanott 2 uccára nyíló, 1x3, 1x2 4x1 szobás, esslingeni redőnyök, cserépkályhák, szárnyas ajtók, pince, 520 ezer.
8. Vasuthoz közel emeletes, 10 bérlemény, részben parkettás, fűrdőszobákkal, 850.000
9. Piata Avram Iancu tálán 5 lakásos kb. 21.000 jövedelem, 220.000.
10. Szerb templom közelében üzletes sarokház 9 bérleménnyel, részben adómentes, 250.000
11. Piata Catedraliei tálán adómentes, 2x3 szobás, fűrdőszobákkal, esslingeni redőnyök, szárnyas ajtók, cserépkályhák, 450.000.
12. Piata M. Viteazul tálán magasföld szintes, 4 szobás, elő. fűrdőszobás, parkettás, cserépkályhák, esslingeni redőnyök, souterrain lakás, parkirozott udvar, 450.000.
13. Calea Saguna közelében új, adómentes, 2x1 szobás, 90.000.
14. Str. Cogălniceanu tálán adómentes, 3 szobás, fűrdőszobás, csukott veranda, cserépkályha, esslingeni redőnyök, 240.000.
15. Színházhoz közel 4x1 szobás, 120.000

Aradhoz közel kisebb-nagyobb földek alkalmi árban Azonkívül egyéb magánbér- és üzletes házak, telkek, földek, szőlők, stb. eladására vannak megbízásaim. 4791

KÜLÖNFÉLÉK.

EGY KOMPLETT matt díó-ebédli, egy komplett háló im (mahagóni), esetleg kétszobás uccai lakás fűrdőszobával kiadó. Str. Seminarului 1. 4814

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. 4640

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.- pengőért

KÁVÉHÁZAKBAN,
VENDÉGLŐKBEN,
ÉTTERMEKBEN
KÉRJE MINDIG AZ
ARADI KOZLONYT

